

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

**Humanistisen ammattikorkeakoulun Erasmus -
ulkomaanharjoittelun kehittäminen**

Johanna Virkamäki

Kulttuurituotannon koulutusohjelma (240 op)

Arvioitavaksi jättämisaika 02 / 2015

www.humak.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Johanna Virkamäki	Sivumäärä 49 + 13 liitesivua
Työn nimi Humanistisen ammattikorkeakoulun Erasmus- ulkomaanharjoittelun kehittäminen	
Ohjaava(t) opettaja(t) Annamari Maukonen ja Jari Hoffren	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Humanistinen Ammattikorkeakoulu	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tilaajana toimi Humanistinen ammattikorkeakoulu. Pyrkimyksenä oli koota tietoa Erasmus+ -ulkomaanharjoittelusta; Euroopan Unionilta, Opetus ja kulttuuriministeriöltä sekä Humakilta. Tavoitteena oli saada aikaan selvitystyö, jossa teoriaosuuden päätteeksi tutkimusmenetelmää käyttämällä on saatu selville opiskelijoiden kokemus ulkomaanharjoittelusta. Näin mahdolliset kehittämisenaiheet tulevat näkyville.</p> <p>Erasmus- ohjelma sisältää tavoitteita ja vaatimuksia opiskelijalle ja korkeakoululle. Opinnäytetyössä selvitän hallinnollisten tahojen osuudet. Tärkeimpänä ammattikorkeakoulu Humakin ja opiskelijan yhteistyö. Mihin asioihin Humak voisi organisaationa vaikuttaa tai miten ulkomaanharjoittelua voisi hallinnollisin keinoin kehittää, jotta opiskelija saisi ulkomaanharjoittelusta maksimaalisen hyödyn? Näihin kysymyksiin opinnäytetyöni pyrkii vastaamaan.</p> <p>Ulkomaanharjoittelu on opiskelijoille merkittävä osa oppimista. Humakin omiin kansainvälisiin tavoitteisiin pääseminen edellyttää kuitenkin asiaan tarkempaa perehtymistä myös opiskelijoiden kokemusten pohjalta. Aineistonkeruumenetelmänä käytin opiskelijoiden tekemiä ulkomaanharjoitteluraportteja. Niistä saadut tulokset kertovat seikoista, joita hallinnollisesta perspektiivistä kehittämällä ulkomaanharjoittelua voi parantaa. Toisena tiedonhankintamenetelmänä käytin kyselytutkimusta. Tulokset ovat merkittäviä että kulttuurituottajien ammattialalle niin myös koko Humakin tuleville opiskelijoille.</p> <p>Humakin kansainvälisyydestä vastaavat lehtorit voivat hyödyntää opinnäytetyössäni kuvia ja taulukkoja, jotka olen koonnut eri lähteitä käyttämällä ja yhdistämällä. Erityisesti Humak voi hyödyntää tiedonhankintamenetelmien tuloksia ja johtopäätöstä.</p>	
Asiasanat Kansainvälisyys, liikkuvuus, hallinto, prosessi	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Johanna Virkamäki	Number of Pages 49 +13
Title Development of Humak university of applied sciences practical training abroad	
Supervisor(s) Annamari Maukonen and Jari Hoffren	
Subscriber and/or Mentor Humanistinen ammattikorkeakoulu	
Abstract <p>This thesis was ordered by Humak University of Applied Sciences. The aspiration was to collect information about Erasmus+ internship program from European Union, Ministry of Education and Culture and Humak. The objective was to make an investigation, by using research methods, which shows students experience about practical training abroad. That way we saw the possible improvements.</p> <p>Practical training abroad is administratively challenging. Erasmus -program includes goals and demands to students and universities. In my thesis I find out the part of administrative facets. The most important is co-operation of Humak and student. To which matters Humak as an organization can effect or how practical training abroad can be developed by using administrative ways, for the student to have the maximum benefit? My thesis pursues to answer these questions.</p> <p>Erasmus internship is significant part of learning. To fulfill Humaks own international goals it requires to familiarize oneself with the topic also based on experiences from students. Therefore I used the reports from exchange students as a legwork method. Those results tell that most issues can be improved by administerial factors. As a second legwork method I used surveys. The results are remarkable the industry of cultural production and to every new student of Humak. To improve we need results to make the improvement.</p> <p>Humak lecturers who work with international affairs can benefit charts of my thesis, which I have collect from different documents. Humak can especially exploit the results and conclusions of my legwork methods.</p>	
Keywords Internationality, mobility, administration, process	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TAVOITTEET JA VAATIMUKSET KANSAINVÄLISYYDELLE	6
2.1 Erasmus+ - ohjelma sekä sen vaatimukset ja tavoitteet	6
2.2 Opetus- ja kulttuuriministeriön vaatimukset ja tavoitteet	12
2.3 Humanistisen ammattikorkeakoulun vaatimukset ja tavoitteet	15
3 ULKOMAANHARJOITTELUN KÄYTÄNNÖT	16
3.1 Miten harjoittelu ulkomailla eroaa harjoitteluun kotimaassa	16
3.2 Ulkomaanharjoittelun hallinnolliset toimenpiteet ja prosessin kuvaus	18
3.2 Ulkomaanharjoittelun hallinnolliset haasteet	24
4 TIEDONHANKINTAMENETELMÄT	26
4.1 Kyselytutkimus tiedonhankintamenetelmänä	26
4.2 Raportit tiedonhankintamenetelmänä	27
5 TULOKSET JA ANALYYSI	29
5.1 Kyselytutkimus	29
5.2 Harjoitteluraportit	36
6 JOHTOPÄÄTÖS	39
6.1 Kehitysehdotuksia	41
6.2 Loppupohdinta	44
LÄHTEET	46
LIITTEET	50

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tilaajana toimii Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kansainvälinen toiminta on yksi Humakin perustavoitteista. Humak kannustaa opiskelijoitaan lähtemään ulkomaanvaihtoon tai harjoitteluun sekä osallistumaan kansainvälisyys opintoihin. Ulkomaanharjoittelu on yksi kansainvälinen opiskelumuoto. Humanistisesta ammattikorkeakoulusta 25% opiskelijoista lähtee kansainväliselle liikkuvuusjaksolle (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014a).

Erasmus-ulkomaanharjoittelun kehittäminen on minulle tärkeä aihe. Olen suorittanut sekä Erasmus-opiskelijavaihdon että Erasmus -ulkomaanharjoittelun. Olen kokenut harjoitteluprosessin vaiheet. Olen myös ulkomaanharjoittelussani työskennellyt osana monikulttuurista toimialaa ja näin syventänyt tuntemustani taidekentän eri kulttuureihin. Harjoittelussani oli kuitenkin puutteita, jotka jäivät harmittamaan. Luin muiden opiskelijoiden harjoitteluraportteja ja huomasin kollegojeni teksteissä samaa tyytymättömyyttä, kuin omassa kokemuksessani. Huomasin Humakilla olevan tarvetta Erasmus ulkomaanharjoitteluselvitykseen.

Opinnäytetyön alkupuolella käsittelen Euroopan Unionin, Suomen opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Humakin tavoitteita ja vaatimuksia Erasmus ulkomaanharjoittelulle. Esittelen Euroopan Unionin hallinnon vaikutusta kansainvälisyyteen ja miten se vaikuttaa Suomalaiseen opiskelijaan ja Humakin opiskelijaan.

Selvitän Erasmus ulkomaanharjoitteluprosessin Humakin hallinnon sekä opiskelijan perspektiivistä. Mitä opiskelijan on muistettava tehdä ja missä järjestyksessä? Olen tehnyt tekstin tueksi taulukoita ja kuvia, jotka ovat olennainen osa opinnäytetyötäni.

Lopuksi tärkeänä osuutena tulevat tiedonhankintamenetelmät ja niistä tehty analyysi. Tutkimusmenetelmänä olen käyttänyt opiskelijoiden tekemiä ulkomaanraportteja ja kyselytutkimus vastauksia. Kyselyiden ja raporttien pohjalta tein loppuun johtopäätöksen ja kehitysehdotuksia.

2 TAVOITTEET JA VAATIMUKSET KANSAINVÄLISYYDELLE

”Maailman eri osat ovat yhä voimakkaammin riippuvaisia toisistaan” (Euroopan komissio 2014f, 3). 28 jäsenvaltion Euroopan Unioni tukee kansainvälistä liikkuvuutta: Kannustaa yliopistoja, ammattikorkeakouluja ja organisaatioita ottamaan ulkomaalaisia opiskelijoita vastaan sekä lähettämään omia opiskelijoitaan liikkuvuusjaksolle. Kansainvälinen kilpailu lisääntyy ja maailman valtiot ja osat ovat enää vaan lentomatkan päässä. Euroopan Unioni haluaa, että EU on mukana maailman kartalla kansainvälisenä, kilpailukykyisenä ja hyvän laadun työssä ja opiskelussa omaavana entiteettinä. (mt.,3-16.)

2.1 Erasmus+ - ohjelma sekä sen vaatimukset ja tavoitteet

Euroopan Unioni tukee opiskelijaliikkuvuutta. Kansainvälisyys sekä opiskelu tai harjoittelun tekeminen ulkomailla kehittää jokaista EU:n jäsenmaata ja sitä kautta Euroopan Unionia. Erasmus+ - ohjelma pyrkii lisäämään korkeakoulujen kansainvälisyyttä, jossa liikkuvuusjaksolle voi osallistua opiskelijat, opettajat sekä muu henkilökunta. Korkeakoulututkinnossa opiskelija voi sisällyttää tutkintoonsa Erasmus+ vaihto- tai harjoitteluohjelman. Opiskelija voi suorittaa myös molemmat, kunhan liikkuvuusjaksot kestävät yhteensä maksimissaan 12 kuukautta. Erasmus+ - ohjelmaan voi hakea myös apurahaa, joka helpottaa ja tukee ohjelmaan osallistumista. (Euroopan Komissio 2014f, 3-16.)

Erasmus ohjelma kehiteltiin vuonna 1987. Vuosina 1987 – 2013 Erasmus – vaihdon tai harjoittelun suoritti lähemmäs 3 miljoonaa opiskelijaa (Cimo 2013b). Suomi liittyi Erasmus-ohjelmaan vasta vuonna 1992, siitä lähtien Erasmus – opintoja on tehnyt yli 64 000 opiskelijaa (Cimo 2013b). Erasmus on yksi EU:n suurimpia ja tunnetuimpia brändejä ja Erasmus on tutkittu antavan positiivisia tuloksia sen suorittaneille (J.Prutsch 2014). EU:n komission uuden tutkimuksen, The Erasmus Impact Study, mukaan viiden vuoden valmistumisen jälkeen ulkomailla opiskelua suorittaneet opiskelijat kärsivät työttömyydestä 23 % vähemmän kuin opiskelijat, jotka eivät

tehneet ulkomaanvaihtoa (Euroopan Komissio 2014a, 18). Tulos on merkittävä taloudellisesti vaikeana aikana. Euroopassa on tällä hetkellä miltei kuusi miljoonaa työtöntä (Euroopan Komissio 2013). Jos Erasmus on vaikuttanut osaltaan siihen, että valmistumisen jälkeen työn saanti on 23% parempi kuin liikkuvuusjaksolle ei osallistuneen, on Erasmus hanke erittäin tärkeä voimavara Euroopan Unionin politiikassa.

Erasmus ohjelma 2007 -2013 vaihtui uuteen Erasmus+ -ohjelmaan, mikä on suunnattu aikavälille 2014 -2020. Seitsemäksi vuodeksi tehty Erasmus+ -ohjelma ei eroa paljon aiemmasta Erasmus -ohjelmasta opiskelijan kannalta. Erasmus+ ohjelmaan on lisätty tavoitteita ja haasteita sekä ohjelmaa on selkeytetty kaikille osapuolille. Esimerkiksi Lifelong Learning Programme, on siirretty tavoitteineen ja toimineen Erasmus+ - ohjelmaan. Lifelong Learning Programme, Elinikäisen oppimisen ohjelma, perustarkoituksena oli tukea kouluja kansainväliseen yhteistyöhön. Ohjelma pyrki siihen, että EU:n koulut olisivat kaikki osaamiseltaan samantasoiset (Cimo 2013a). Ohjelma on siirretty tavoitteineen Erasmus+ - ohjelmaan, joka tekee Erasmus+ -ohjelmasta yhtenäisen. Seitsenvuotiseen Erasmus+ - ohjelmaan on budjetoitu 14,7 miljardin euron määrärahat (Euroopan komissio 2014b, 17).(Cimo 2013a; Euroopan Komissio 2014b, 9-17; Euroopan Komissio 2014g.)

Tavoitteet

Erasmus+ -tavoitteet kuten Euroopan Unionin esittämät tavoitteet sanelevat pitkälti Euroopan jäsenmaiden strategiat. Näin ollen Suomen strategioissa näkyy selkeästi Euroopan Komission ajamat linjat. Suomi välittää edelleen ohjeistukset ja linjat Suomen korkeakouluille (kuva 1). Korkeakoulujen kansainvälisyyteen ja koulutukseen liittyvät tavoitteet ja vaatimukset tulevat siis suurilta osin suoraan EU:lta. (Euroopan Komissio 2014b, 11; Euroopan Komissio 2014f; Euroopan Komissio 2014h.)

Kuva 1. Euroopan Unionin tavoitteiden toimeenpano (Euroopan Komissio 2014f; Euroopan Komissio 2014h.)

Erasmus- ohjelma on yksi EU:n tärkeimpiä koulutukseen liittyvissä hankkeissa. Euroopan komissio asettaa Erasmus+ -ohjelmaan yleiset tavoitteet. Erasmus+ -ohjelman tavoitteisiin on otettu tavoitteita muista EU:n tavoitteista ja strategioista. Ohjelman pyrkimyksenä on voittaa haasteet, jotka vaikuttavat Euroopassa ja koko maailmassa. Esimerkiksi kasvava nuorisotyöttömyys, syrjäytyminen ja maailmanlaajuinen kilpailu ovat kaikkialla esiintyviä haasteita. (Euroopan Komissio 2013; Euroopan Komissio 2014b, 11.)

Erasmus+ on oppaassaan nimennyt osan tavoitteistaan Eurooppa 2020 tavoitteiden mukaan. Yksi viidestä yleistavoitteesta on koulutukseen liittyvä tavoite, joka on merkittävä Erasmus- ohjelman kannalta. Tavoite on saada nuoret käymään koulut loppuun ja pyrkiä siihen, että koulun keskeyttävien määrä olisi alle 10 % (Euroopan Komissio 2014d). Korkea-asteiden tutkinnon tehneiden 30- 34 -vuotiaiden määrä halutaan nostaa yli 40 prosenttiin (nykyisin 32%), jotta työttömyys ja ammattitaitojen puute vähenisi (mt,). Erasmus+ pyrkii siihen, että Erasmus ulkomaanharjoittelu- tai vaihto olisi erilaisen oppimisen kautta keino tukea opiskelijan ammatti-identiteettiä ja siten opintojen loppuun suorittamista. (Euroopan komissio 2014b, 9-34; Euroopan komissio 2014c; Euroopan Komissio 2014d.)

Työttömyyteen ja syrjintään vaikuttava toinen tavoite on saada korkeakoulut ja työelämä lähemmäs toisiaan. Korkeakoulut eivät tee riittävästi yhteistyötä yritysten ja ulkoisten organisaatioiden kanssa. Opiskelija- yritys yhteistyö sekä korkeakoulu-yritys yhteistyö olisi parannettava. Näin opiskelija saisi valmiudet työelämään. Yritys ja organisaatio saisivat tiedon ja ymmärryksen siitä, millaisia osaajia korkeakouluista valmistuu. EU:ssa on paljon työttömiä nuoria ja samalla yli 36% työnantajista kokee

hankalana löytää hyviä, osaavia työntekijöitä (Euroopan Komissio 2013). Korkeakoulujen ja työelämän yhteistyö kaventaisi tätä ongelmaa. (Euroopan Komissio 2013; Euroopan Komissio 2014b, 11 -17.)

Opetuksen laatu on eritasoista Euroopan eri jäsenmaissa. Esimerkiksi koulutustutkinto saattaa olla pätevä ja hyväksytty Ranskassa, mutta Ruotsissa tutkintoa ei tunnusteta. Tämä vaikeuttaa liikkuvuutta ja mahdollisesti työnsaantia. Euroopan Komissio on linjannut tavoitteeksi saada Euroopan Unionin jäsenmaiden korkeakouluihin Eurooppalaisen koulutusohjelman. Liikkuvuus, laatu ja opintojen pätevyys olisi validi kaikissa Euroopan Unionin jäsenmaissa. Lisäksi arvosanojen käyttö olisi tiedostettua kaikissa korkeakouluissa. EU:n koulutusyhteistyön strategia linjaa samaa tavoitetta yhteisen hyvän koulutuksen puolesta. Koulutusyhteistyöstrategian tavoite on saada Euroopan kouluista tehokkaampia. (Euroopan komissio 2013; Euroopan Komissio 2014b, 9-16; Euroopan Komissio 2014e.)

Erasmus + -ohjelma tavoittelee tasa-arvoisuutta kaikkien EU:n kansalaisten välillä. Jäsenmaiden opiskelijat ovat eriarvoisessa asemassa toisiaan kohtaan koulutustason, palkkatason, henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin takia. Erasmus + -ohjelma haluaa tukea Erasmukseen osallistumista, vaikka opiskelijalla olisi heikot lähtökohdat osallistua ohjelmaan. Euroopan Komissio helpontaa ohjelmaan osallistumista, jos hakijalla on esimerkiksi mielenterveydellisiä ongelmia, hän on vammainen tai köyhyys estää osallistumisen. (Euroopan Komissio 2013; Euroopan Komissio 2014b, 13-14; Euroopan Komissio 2014e; Euroopan Komissio 2014f.)

Muita yleisiä tavoitteita ovat kestävän kehityksen tavoitteet kumppanuusmaissa, urheilun lisääminen nuorisolle sekä Eurooppalaisten arvojen kehittäminen (Euroopan komissio 2014b, 11).

Erasmus+ - hallinto ja vaatimukset

Euroopan Komissio esittää koulutukseen liittyvät tavoitteet ja vaatimukset kaikille Euroopan jäsenvaltioille. Jäsenvaltiot omassa koulutusohjelmassaan esittävät

vaatimukset korkeakouluille. Opiskeluun liittyvät tavoitteet ja vaatimukset opiskelija saa omalta korkeakoulultaan. (kuva 1). Erasmus+ - ohjelmaa hallinnoidaan samalla tavalla. (Euroopan Komissio 2014b, 246 -259; Euroopan Komissio 2014h.)

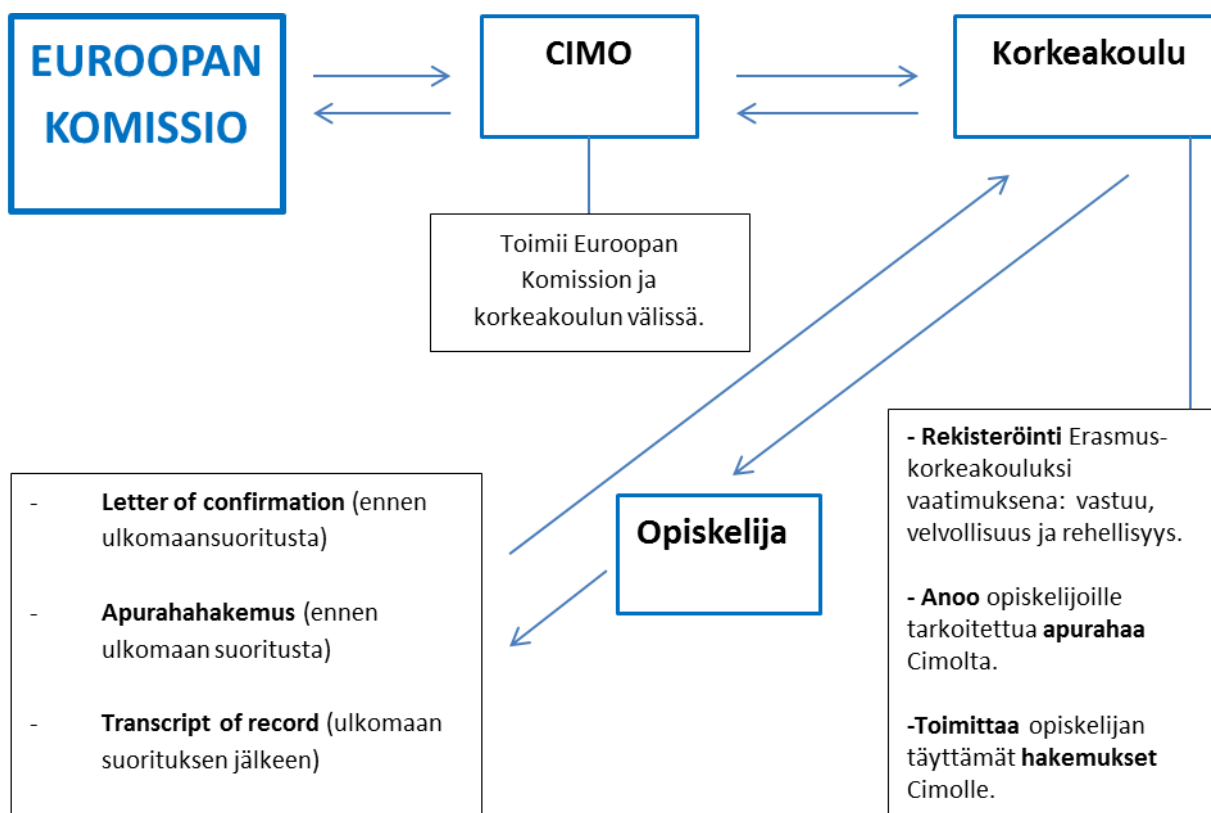
Euroopan Komissio myöntää apurahan hakijoille. Hakijan on oltava organisaatio tai yritys, esimerkiksi korkeakoulu. Yksityinen henkilö ei voi hakea Erasmus+ - apurahaa suoraan Euroopan Komissiolta. Yksityinen henkilö, esimerkiksi opiskelija hakee apurahan omalta korkeakoulultaan. Tällöin korkeakoulu on jo rekisteröitynyt Erasmus+ -ohjelmaan, saanut Erasmus apurahan EU:lta. Korkeakoulu jakaa apurahat Erasmus-ohjelmaan valituille opiskelijoille. (Euroopan Komissio2014b, 246-253.)

EU:n Komissio antaa korkeakouluille tarkat ohjeet ja vaatimukset Erasmus+ - ohjelman hakuprosessiin. Korkeakoulun hakiessa ohjelmaan, se veloitetaan rekisteröitymään Erasmus + -ohjelmaan ja selvittämään oikeudet ja taloudellisen tilanteen. Hakuprosessi on pitkä ja selvitystyötä tehdään puolin ja toisin. Euroopan Komissio vaatii hakijan, eli korkeakoulun, toimivan voittoa tavoittelemattomasti ja rehellisesti. Kun korkeakoulu on rekisteröitynyt yhdeksi kansainväliseksi Erasmus korkeakouluksi, opiskelija voi osallistua Erasmus+ - ohjelmaan ja hakea Erasmus-apuraha. (mt., 246-253.)

Opiskelija voi hakea Erasmus- apuraha vain Erasmus+ -ohjelmaan rekisteröityneeltä korkeakoululta. Korkeakoulu toimii niin sanotusti ”välikätenä” opiskelijan ja Euroopan Komission välillä. Korkeakoulu toimittaa opiskelijoiden hakupaperit ja tiedot yhtenä tiedostona ja taulukkona eteenpäin, josta paperit menevät taas eteenpäin. Opiskelija ei ole suorassa kanssakäymisessä Euroopan Komissio tai Cimon, kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus, kanssa, vaan opiskelijan korkeakoulu hoitaa byrokraattiset velvollisuudet opiskelijan puolesta. Suomen kaikki korkeakoulut ovat rekisteröityneet Erasmus+ - ohjelmaan (Cimo 2011; Cimo 2014, 12- 43; Euroopan Komissio 2014b, 246 -253; Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014c.)

Euroopan Komission Erasmus+ - hallinto vaatii opiskelijan apurahahakemuksessa olevan kaksi liitettä: Letter of confirmationin (työsopimuksen) ja kielipassin. Vaihdon

tai harjoittelun jälkeen opiskelijan on todistettava harjoittelu paikkansapitäväksi. Transcript of records (työtodistus) riittää todisteena ulkomaan suorituksesta. Opiskelijan on myös tehtävä raportti harjoittelusta vaihdon päätyttyä. Transcript of recordsin tai raportin puuttuessa Erasmus apuraha voidaan periä takaisin. Euroopan Komission vaatimus on, että korkeakoulun on lähetettävä kaikkien oppilaiden transcript of records tiettyyn päivään mennessä. (Cimo 2014, 12-43; Euroopan Komissio 2014b, 267; Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014c.)

Kuva 2. Erasmus+ -ohjelman hallinto koostuu monesta eri tahosta. Jokainen taho toimillaan pyörittää Erasmus-ohjelmaa. (Cimo 2014, 21-43; Euroopan Komissio 2010b,264; Humanistinen ammattikorkeakoulu2014c.)

Euroopan Komissio vaatii jokaista korkeakoulua laatimaan selkeät ohjeet Erasmus+ -ohjelmasta opiskelijoille. Jokaisessa korkeakoulun Erasmus+ oppaassa on oltava selkeästi dokumentit, jotka opiskelijan on täytettävä. Oppaassa on myös selitettävä tarkasti, mitä opiskelijan on dokumentteihin kirjattava. (Euroopan Komissio 2014b, 264; Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014c.)

Euroopan Komissio edellyttää ulkomaan suorittamisen jälkeen opiskelijalta raporttia, jonka opiskelija laittaa Mobility tooliin kaikkien luettavaksi. Verkossa toimiva Mobility

tool avattiin 2014, mutta opiskelijoiden raportointi-osiossa on ollut ongelmia lukuvuoden 2013 -2014 aikana ja siihen tehdään edelleen parannusta (Jäppinen & Koivusalo 2014).

2.2 Opetus- ja kulttuuriministeriön vaatimukset ja tavoitteet

Tässä kappaleessa esittelen vaatimuksia ja tavoitteita kansainvälisyydelle, mitkä tulevat Suomen opetus -ja kulttuuriministeriöstä. Osa OKM:n (Opetus -ja kulttuuriministeriö) linjauksista tulee suoraan Euroopan Unionilta, mutta ne ovat muokattu Suomen taloustilanteeseen, koulutusjärjestelmään ja tavoitemahdollisuuksiin sopivammaksi.

Suomen opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnanalalla toimii 24 ammattikorkeakoulua ja 14 yliopistoa (Opetus -ja kulttuuriministeriö 2014b). Ammattikorkeakoulut ja yliopistot muodostavat yhdessä korkeakoulujärjestelmän (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015). Korkeakoulujärjestelmä pyrkii kilpailemaan kansainvälisesti kokonaisuutena, jotta Suomi olisi osana yhtä kansainvälisyyden kenttää Euroopan Unionissa ja koko maailmassa. Opetus -ja kulttuuriministeriö tukee korkeakouluja kansainvälistymisessä englanninkielistä opetusta lisäämällä, opiskelijavaihdon mahdollisuuksia lisäämällä sekä Venäjä osaamista ja yhteistyötä vahvistamalla (Opetus -ja kulttuuriministeriö 2014a). (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2014b; Opetus - ja kulttuuriministeriö 2014c.)

Globalisaation tuoma kilpailu patistaa Suomenkin kiinnittävän enemmän huomiota kansainväliseen toimintaan. Suomi on aktiivisesti mukana kansainvälisessä korkeakoulu yhteistyössä. Suhteutettuna maiden asukaslukuun nähden, Suomesta lähdetään kärkipäässä vaihtoon tai harjoitteluun ulkomaille (Cimo 2013b). Suomeen tulee myös kiitettävästi Erasmus opiskelijoita. Ruotsi on kuitenkin pohjoismaista vetovoimaisempi ja vastaanottaa enemmän ulkomaalaisia opiskelijoita kuin Suomi. (Euroopan Komissio 2014a, 40). Tutkimukset osoittavatkin, että Suomi ei ole riittävän kilpailukykyinen kansainvälisillä markkinoilla. Suomessa ei ole tarpeeksi kansainvälisiä opiskelijoita, kansainvälisiä tutkijoita eikä ulkomaalaista tutkimus- tai

kehitysrahoitusta (Virkkunen 2009, 5). Suomesta löytyy kuitenkin puitteet kansainväliselle kilpailulle: Suomessa on hyvä ja toimiva koulutus –järjestelmä (mt., 5-7). Jotta Suomen voimavarat saataisiin kilpailukyvykkäämmäksi, hallinto-ohjelmaan lisättiin korkeakoulutuksen kansainvälistymisen strategia. Strategia pyrkii kasvattamaan opiskelijoiden, opettajien ja tutkijoiden liikkuvuutta Euroopassa sekä muualla maailmassa. Strategia pohjautuu 2007 vuoden hallituksen aloittamaan korkeakoulujen uudistusohjelmaan. (Opetusministeriö 2009, 4-5.)

	Ruotsi	Suomi	Humak
Saapuvat opiskelijat 2011-2012	38 100	9 655	47
Lähtevät opiskelijat 2011-2012	27 700	10 014	73

Taulukko 1. Ruotsista lähtee ja Ruotsiin saapuu kansainvälisiä opiskelijoita melkein tuplasti Suomeen verrattuna (Garam 2014, 6-7; Universitetskanslersämbetet 2013, 40).

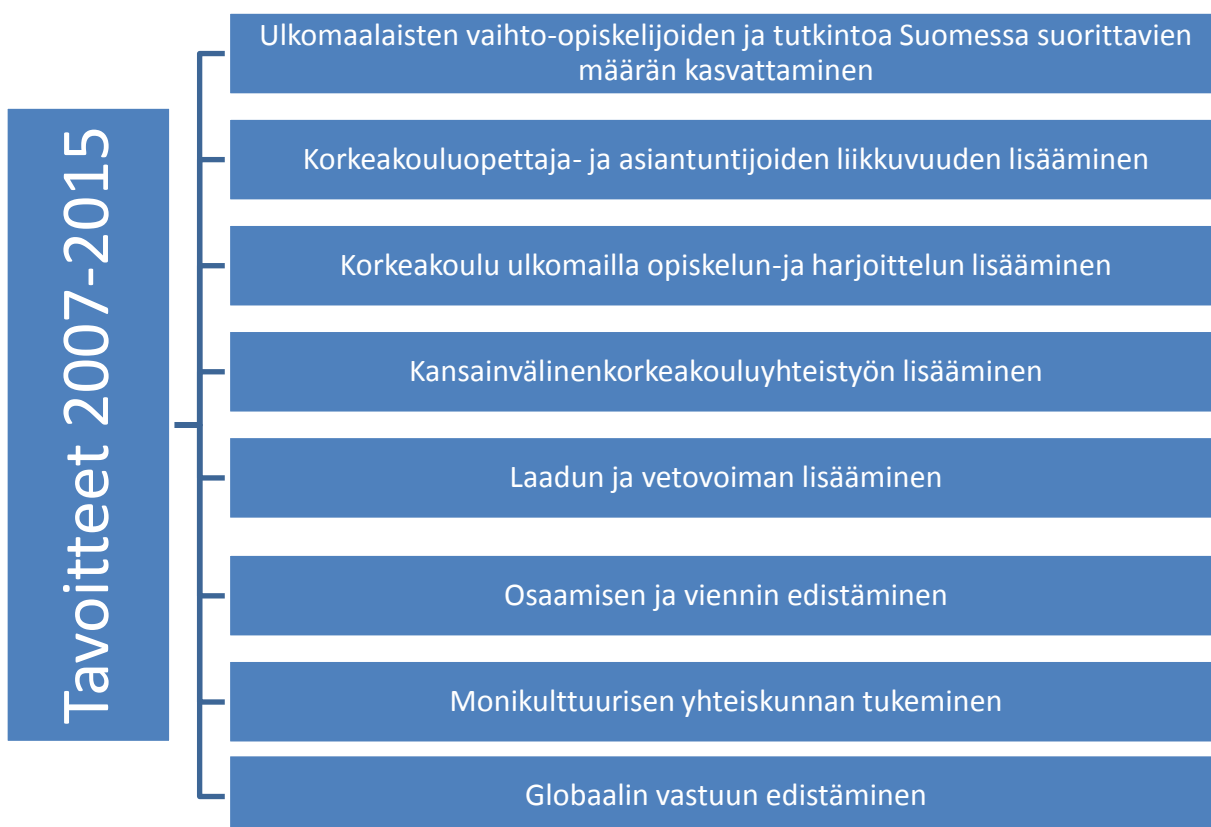
	Suomi Kasvua/laskua edellisvuodesta	Humak Kasvua/laskua edellisvuodesta
Lähtevät opiskelijat 2012-2013	10 189 (1,7%)	52 (-28%)
Saapuvat opiskelijat 2012-2013	9 739 (0,9%)	64 (29,8%)

Taulukko 2. Humakin lähtevien opiskelijoiden määrä putosi edellisvuoteen verrattuna, mutta saapuvienmäärä lisääntyi (Garam 2014, 6-7).

Tavoitteet

Suomen omassa strategiassa 2020 Suomi tavoittelee olevansa Euroopan kärkimaa osaamisessa, osallistumisessa sekä luovuudessa (Opetus ja kulttuuriministeriö 2010b). Tähän tavoitteeseen OKM on tehnyt erilaisia hankkeita, joista yksi on kansainvälisyysstrategia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö listaa kansainvälistymisstrategiassa tavoitteet ja toimet vuosille 2009 -2015. Toimia tavoitteisiin on listattu 29. Suuri vastuu tavoitteiden saavuttavuudesta on Cimolla, opetus ja kulttuuriministeriöllä sekä ennen kaikkea korkeakouluilla. Korkeakoulut opetussuunnitelmissaan määrittelevät kunkin strategian tarpeellisuuden ja oleellisuuden. (Opetus ja kulttuuriministeriö 2009, 10-51.)

Kuva 3. Suomen opetus- ja kulttuuriministeriön tavoitteet kansainvälisyydelle 2007- 2015 (Opetus –ja kulttuuriministeriö 2009,10-51).

Suuri osa Suomen koulutustavoitteista tulee Euroopan Unionilta. Tavoitteet ovat muutettu Suomen tilanteeseen suhteutettuna. Esimerkiksi Eurooppa 2020 yleistavoitteen mukaan nuorista opiskelijoista koulun keskeyttävien määrä halutaan alle 10 prosenttiin. Suomen tavoiteprosentti on alle 8 %. Kun taas Suomessa korkea-asteiden tutkinnon tehneiden 30- 34 -vuotiaiden määrä halutaan nostaa 42 prosenttiin, kun EU:n yleistavoite on 40%. (Euroopan Komissio 2014d; Valtionvarainministeriö 2012.)

2.3 Humanistisen ammattikorkeakoulun vaatimukset ja tavoitteet

Valtioneuvosto on säätänyt lait tavoitteista ammattikorkeakoulututkintoon (Finlex 2013). Tavoitteena on, että tutkinto antaa opiskelijalle laajemman tietotaidon käytännön perusteista ja edellytykset toimia oman alansa ammattilaisena. Tutkinnon saaneina opiskelijoilla on valmiudet seurata oman alansa kehittymistä ja vaikuttaa siihen. Lisäksi tutkinnon on tuotava viestinnälliset sekä kielelliset tavoitteet opinnoissa, jotta valmistuneet opiskelijat pystyvät kansainvälisillä työmarkkinoilla toimimaan oman ammattinsa parissa. (Finlex 2013.)

Humanistisen Ammattikorkeakoulun yksi tärkeimmistä tavoitteista on kansainvälisyys ja sen kehittäminen. Kansainvälisyyden lisäksi Humak vaalii monikulttuurillisia- ja suvaitsevaisia arvoja. Humak muiden korkeakoulujen kanssa on veloitettu kehittämään kansainvälistä toimintaansa kilpailukykyisemmäksi, tehokkaammaksi ja kansainvälisemmäksi. Aiemmin listatut opetus- ja kulttuuriministeriön tekemät tavoitteet kansainvälisyys strategiassa ovat myös Humanistisen ammattikorkeakoulun tavoitteita. (Opetus -ja kulttuuriministeriö 2010b.)

Humanistinen ammattikorkeakoulu tavoittelee, että joka kolmas opiskelijoista suorittaisi ulkomaanjakson (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014a). Opetusministeriön, Humanistisen ammattikorkeakoulu Oy:n ja Humanistisen ammattikorkeakoulun kanssa tehdyssä sopimuksessa Suomeen tulevien vaihto-oppilaiden sekä ulkomaille lähtevien vaihto-oppilaiden määrä vuodessa olisi oltava yli 80 (Opetus ja kulttuuriministeriö 2010a, 2). Vaihdon täytyy kestää vähintään kolme kuukautta Euroopan Komission tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti. Humanistisen ammattikorkeakoulun henkilökohtaiset tavoitteet on tehty vuosille 2010 -2015 asti.

Humakissa tutkinnon aloittaneista loppuun suoritettujen määrän, viiden vuoden aloittamisen jälkeen, oli vuonna 2009 67,8% (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010a). Opiskelun loppuun suorittajien määrä pyritään kasvattamaan 75%(mt.). Tutkinnon loppuun suorittaminen on EU:n yhteinen haaste. Erasmus-ohjelma on yksi toimi

koulun loppuun suorittamistavoitteelle. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014a ;Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010.)

Humanistinen ammattikorkeakoulu tarjoaa erilaisia kansainvälisiä oppimisympäristöjä. Ulkomaanvaihdon ja -harjoittelun ulkomailla lisäksi opiskelija voi osallistua kotimaassa kansainvälisiin kursseihin, ulkomaalaisten vierailija-professoreiden opetukseen tai vaikkapa työskentelyyn ulkomaalaisten vaihto-oppilaiden kanssa. Lisäksi kieliopetus, englanti ja ruotsi, kuuluvat opetussuunnitelmaan. Humak tavoittelee kansainvälisen työyhteisön laajenemista ja vahvistamista, keinoina henkilökunnan kansainvälisen osaamisen parantaminen. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014a; Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010.)

3 ULKOMAANHARJOITTELUN KÄYTÄNNÖT

Tässä luvussa esittelen ulkomaanharjoittelun etenemisen prosessissa linjaten sekä opiskelijan, että Humakin hallinnon puolta. Luvussa käydään läpi myös ulkomaanharjoitteluun tarvittavat käytännön tehtävät ennen ulkomaanharjoittelua, ulkomaan harjoittelun aikana sekä ulkomaanharjoittelun jälkeen.

3.1 Miten harjoittelu ulkomailla eroaa harjoitteluun kotimaassa

Valtioneuvosto on säätänyt asetukset Suomen ammattikorkeakouluista ja niiden koulutuksellisista rakenteista. Ammattikorkeakoulututkinnon yksi neljästä rakenneosasta on ammattitaitoa edistävä harjoittelu (Finlex 2013). Ammattikorkeakoulun opintojen laajuus on 180 -270 opintopistettä. Valtioneuvoston asetuksen mukaan harjoittelun osuus opintopisteistä on oltava vähintään 30 opintopistettä. Tarkemman määrittelyn siitä, mitä harjoittelusta haetaan, löytyy kunkin ammattikorkeakoulun tutkintosäännöstä. (Finlex 2013.)

Humanistisen ammattikorkeakoulun opinnot pitävät sisällään 30 opintopistettä pakollista harjoittelua. Kotimainen harjoittelu kestää usein 5-6 viikkoa. Harjoittelun on edistettävä tutkintoa ja tutustuttava opiskelijan oman alansa eri työtehtäviin. Harjoittelu opettaa sekä antaa opiskelijalle kuvan siitä, mitä kaikkea työ pitää sisällään. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014b.)

Ulkomaan harjoittelun tavoitteet ovat lähtökohtaisesti samat kuin kotimaan tavoitteet. Harjoittelulla pyritään käytännön kautta oppimaan sitä, mitä opiskelija on opiskellut teoreettisesti. Harjoittelusta on myös mahdollisuudet luoda verkostoja, jonka painoarvo korostuu varsinkin silloin, kun opiskelijat valmistuvat ja aloittavat työn haun. Ulkomaanharjoitteluajanjakson kesto on yleensä 3-6 kuukautta. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2013, 4.)

Ulkomaanharjoittelu eroaa siitä, että harjoittelu tapahtuu ulkomailla, eri ympäristössä, usein eri kielellä erimaalaisten ihmisten kanssa. Opiskelija saa valmiudet työskennellä toisessa maassa, toisilla säännöillä. Ulkomaanharjoitteluun kuin kotimaan harjoitteluunkin on tehtävä harjoittelusuunnitelma, harjoittelusopimus ja harjoitteluraportti. Ulkomaan harjoitteluun kuuluu enemmän byrokraattisia toimenpiteitä apurahalomakkeiden takia. Vastaanottava organisaatio saattaa vaatia myös muita todistuksia, esimerkiksi vakuutus- sekä muiden henkilötietojen selvityksen. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2013,5; Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014c, 3-14.)

Ulkomaan harjoittelun suorittamiseen Humak velvoittaa käymään kolmen opintopisteen kurssin. Kurssilla opiskelijan on tehtävä erilaisia esseitä tai PowerPoint esityksiä vastaanottavasta maasta, sen historiasta, Suomesta ja stereotypioista. Erasmus-kautta tehty harjoittelu vaatii myös raportoinnin harjoittelukokemuksesta Mobility tooliin, jossa kaikki harjoittelijat pääsevät lukemaan kokemuksesta. Tämä edistää läpinäkyvyyttä, jota Euroopan Unioni ajaa. (Euroopan Komissio 2014b,267; Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014c, 13-14.)

3.2 Ulkomaanharjoittelun hallinnolliset toimenpiteet ja prosessin kuvaus

Harjoittelun suunnittelu alkaa jo opiskelujen alussa, kun suunnitellaan omaa opinto-ohjelmaa. Opiskelujen alkuvaiheessa oppilaille kerrotaan mahdollisuudesta tehdä ulkomaan liikkuvuusjakso. Erasmus+ ohjelmaan voi osallistua, kun ensimmäinen opiskeluvuosi on suoritettu (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2013, 5-6; Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014c, 3.)

Informaatiota ulkomaanharjoittelusta on mahdollisuus saada jokaiselta kampukselta, sillä jokaisella kampuksella on oma kansainvälinen lehtori. Lisäksi tietoa harjoittelusta saa ulkomaanharjoittelun suorittaneilta opiskelijoilta. Kaikki liikkuvuusjakson suorittaneet opiskelijat ovat velvollisia pitämään esityksen työelämäseminaarissa ulkomaansuorituksen jälkeen. Esityksessä kuullaan opiskelijan kokemukset ulkomaansuorituksesta: miten opinnot sujuivat, millaisia kokemuksia opiskelijalle jäi, mitä positiivista ja negatiivista harjoittelussa tapahtui, pääsikö opiskelija asettamiinsa oppimistavoitteisiin. Esityksistä saa hyviä vinkkejä siitä, mitä kannattaa tehdä ja mihin kannattaa kiinnittää huomiota missäkin kohtaa haku prosessia tai itse ulkomaan opintoja. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2013, 5-8.)

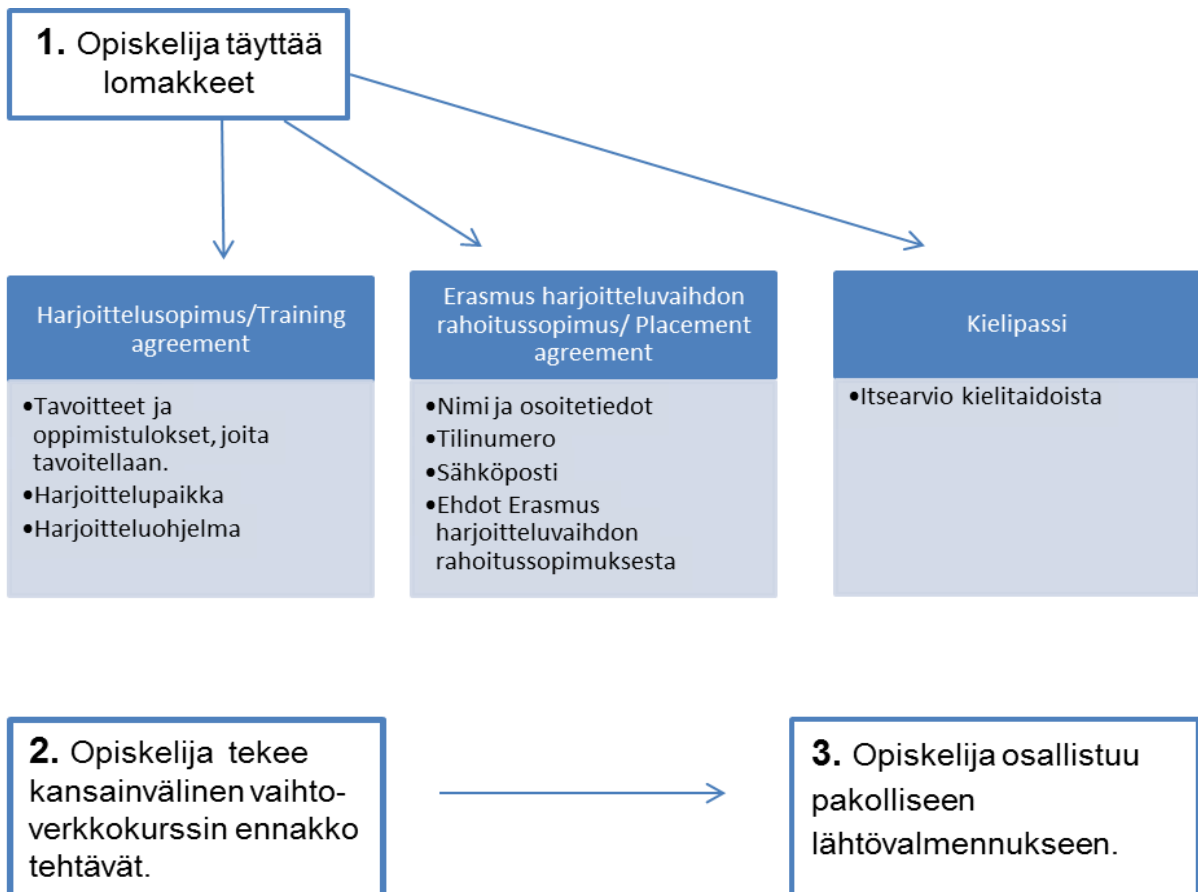
Kun opiskelija on päättänyt tehdä harjoittelun ulkomailla alkaa selvittely ja haku-prosessi. Humak kannustaa oma-aloitteisuuteen ja siksi harjoittelun eri prosessit opiskelija tekee itsenäisesti. Humak auttaa ja ohjeistaa jos oppilas sitä tarvitsee tai haluaa. Opiskelija voi itse etsiä harjoittelupaikkansa, Humak voi auttaa opiskelijaa hänen sitä pyytäessä. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014b.)

Jos opiskelija hakee Erasmus-apurahaa, harjoittelun veloitetaan kestävän vähintään 3 kuukautta, maksimissaan 12 kuukautta. Erasmus+ ohjelmaan haetaan kerran vuodessa, alkukevällä. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014c, 11.)

Ensimmäiseksi opiskelijan on haettava Erasmus+ - ohjelmaan. Humakissa haku tapahtuu Lyyti -ohjelman kautta. Koulutusohjelmien kansainvälisyydestä vastaavat lehtorit ja kv – koordinaattorit tekevät opiskelijavalintapäätöksen. Hakemukset pisteytetään ja päätös lopullisesta valinnasta tehdään oikeudenmukaisin perustein. Valinnassa otetaan huomioon opiskelijan koulumenestys. Kun opiskelijavalinnat on

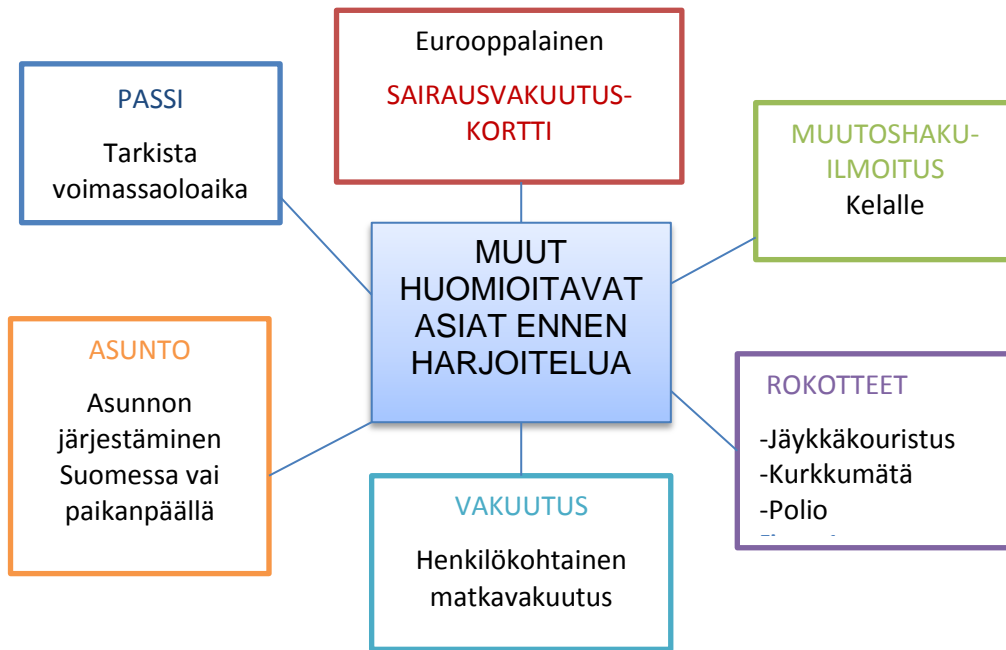
tehty, korkeakoulu ilmoittaa opiskelijat mahdollisimman pian Mobility tooliin. Korkeakoulun on annettava opiskelijalle Erasmus+ peruskirja, missä käy ilmi opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet sekä asiat, jotka opiskelijan on tehtävä ennen harjoittelua, harjoittelun aikana ja harjoittelun jälkeen. Humak järjestää liikkuvuusjakson osallistujille pakollisen lähtövalmennuksen, jossa käydään läpi kaikki ulkomaanvaihtoon liittyvä tarpeellinen tieto. (Euroopan Komissio 2014b, 246-265; Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014c, 3-16.)

Opiskelijavalinta ilmoituksen jälkeen opiskelija ottaa yhteyttä organisaatioon, jossa haluaa tehdä harjoittelun. Opiskelija päättää itse millä keinoilla hän on yhteydessä organisaatioon. Opiskelijan on tehtävä organisaation kanssa harjoittelusopimus, jossa on oltava opiskelijan, organisaation ja lähettävän korkeakoulun allekirjoitukset. Toinen tärkeä asiakirja on Erasmus harjoitteluvaihdon rahoitussopimus (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014c,13). Lisäksi opiskelijan on tehtävä kielipassi ja EU:n kielitaidon testi. EU:n kielitaidon testi lähetetään opiskelijalle sähköpostitse. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014c, 11 -16.)

Kuva 4. Ulkomaanharjoitteluprosessin eteneminen ja käytännön toimenpiteet. (Euroopan Komissio 2014b, 264-266; Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014c, 11-16.)

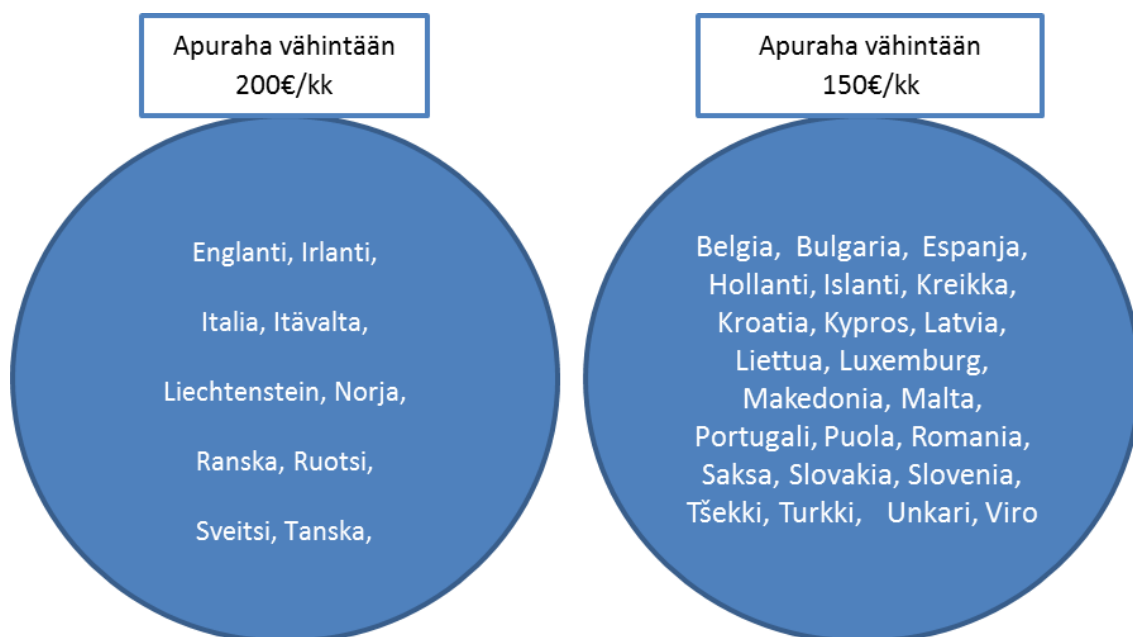
Ennen ulkomaanharjoittelun suorittamista opiskelijan täytyy hoitaa monia asioita itsenäisesti. Esimerkiksi opiskelijan on päätettävä miten hän järjestää ulkomailla asumisen. Asuminen on yleensä opiskelijan omalla vastuulla. Tämä saattaa vaikeuttaa harjoittelun alkuaikaa, jos asuntoa ei ole järjestetty etukäteen. Opiskelijan on myös muistettava ottaa huomioon kaikki mahdollinen muu paperityö, jota tulee harjoittelupaikkojen erilaisista vaatimuksista. Esimerkiksi jotkut harjoittelupaikat vaativat todistuksen vakuutuksista. Näin ollen opiskelijan on varauduttava lähettämään organisaatiolle sekä Humakin myöntävän vakuutuksen että oman henkilökohtaisen matkavakuutuksen. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014c, 3-7.)

Kuva 5. Opiskelijalla on paljon hoidettavia asioita ennen harjoittelun alkua (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014c, 3-6).

Rahoitus

Opiskelija voi hakea Erasmus -apurahaa. Humanistinen ammattikorkeakoulu maksaa apurahan automaattisesti Erasmus ohjelmaan valituille opiskelijoille. Opiskelijalla on oltava Training agreement ja apurahasopimus täytettynä, jotta maksu voidaan panna käytäntöön. Opiskelijalle Erasmus raha maksetaan kahdessa osassa: 80 prosenttia harjoittelua ennen ja 20 prosenttia harjoittelun jälkeen. Harjoittelun päätyttyä opiskelijan on todistettava harjoittelu suoritetuksi. Jos opiskelijalla ei ole todistusta ulkomaanvaihdesta, Erasmus apuraha voidaan vaatia takaisin. (Cimo 2014, 7-25; Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014c, 13 -14.)

Kuva 6. Erasmus+ - apurahan määrä kohdemaittain. Apurahan suuruus määräytyy harjoittelujakson keston sekä kohdemaan elintason perusteella (Cimo 2014, 23; Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014c,13).

Apuraha on tarkoitettu ulkomaanharjoitteluun liittyvien lisäkustannuksien maksamiseen, esimerkiksi lentoihin, kielten opiskeluun ja työmatkoihin liittyviin kustannuksiin. Apurahan lisäksi opiskelija saa kuukausittain kiinteän 100€ harjoittelulisän, joka on samansuuruinen riippumatta harjoittelumaasta. Harjoittelulisä annetaan opiskelijalle siitä syystä, että harjoittelijana ulkomailla opiskelija ei saa opiskelija-alennuksia. Opiskelijalle tulee ylimääräisiä kustannuksia ja tämän takia kiinteä 100€/kk on tarkoitettu korvaamaan opiskelijaedut. (Humanistinen Ammattikorkeakoulu 2014c, 13.)

Harjoittelun aikana

Liikkuvuusjakson aikana opiskelija keskittyy harjoitteluunsa. Opiskelijasta vastuussa on vastaanottava organisaatio. Opiskelijalla on oltava harjoittelunohjaaja, joka on allekirjoittanut Training agreementin ja siihen tehdyt harjoitteluohjelman ja suunnitelman. Harjoitteluohjaaja perehdyttää opiskelijan työtehtäviin ja organisaatioon. Harjoitteluohjaajan on oltava se henkilö, joka ohjaa ja auttaa opiskelijaa koko harjoittelun ajan. Lopussa harjoittelunohjaaja arvostelee harjoittelun.

EU- tai ETA-alueella saa oleskella vapaasti alle kolme kuukautta (Humanistinen Ammattikorkeakoulu 2014c, 3). Kolmen kuukauden ylittävän ajanjakson aikana opiskelijan on haettava oleskelulupaa harjoittelumaahan. Oleskelulupahakemukseen vaadittavat asiakirjat ovat erilaisia kussakin maassa, mutta passi edellytetään kaikkialla. (mt., 13.)

Harjoittelun jälkeen

Harjoittelun loputtua opiskelija huolehtii todistusten ja arvioinnin saamisesta. Erasmus+ velvoittaa opiskelijalta työtodistuksen ja raportin todisteina siitä, että harjoittelu on suoritettu suunnitelman mukaisesti. Lisäksi opiskelijan tulee täyttää tiedonkeruulomake. Todistuksessa tulee olla tiedot, jotka käyvät ilmi harjoittelusopimuksessa; aloitus- ja lopetuspäivämäärä, työtehtävät ja opiskelijan sekä harjoittelunohjaajan allekirjoitukset. Tiedonkeruulomakkeeseen tulee laittaa harjoittelumaa, harjoittelun kesto, kertyneet opintopisteet ulkomaanharjoittelun aikana, ja nimikirjoitus. Kaavake on valmis kaavake, johon opiskelija vaan täyttää kysyttävät asiat. Kaavakkeet löytää Humakwikin dokumenteista nimellä opas kansainväliseen opiskelijavaihtoon ja harjoitteluun ulkomaille lähtevälle opiskelijalle. (Euroopan Komissio 2014b, 267; Humanistinen Ammattikorkeakoulu 2014c, 14.)

Raportti tehdään harjoittelun jälkeen. Opiskelija lisää raportin Humakin kansainväliselle foorumille kaikkien luettavaksi. Lisäksi Erasmus+ -ohjelma velvoittaa raportin lisäämisen Mobility Tooliin, jossa kaikki Erasmus-harjoittelijat sekä liikkuvuusjaksolle osallistujat voivat lukea raportin. Harjoitteluraportti on edellytys apurahan saamiselle. (mt., 13; Cimo 2014, 13-14; Euroopan Komissio 2014b, 167.)

Opiskelijan on muistettava muut asiakirjat, joita Euroopan Komissio ei vaadi. Kuten esimerkiksi harjoittelun ohjaajan palautelomake, jonka opiskelija tarvitsee Humakin kurssin lehtorille.

3.2 Ulkomaanharjoittelun hallinnolliset haasteet

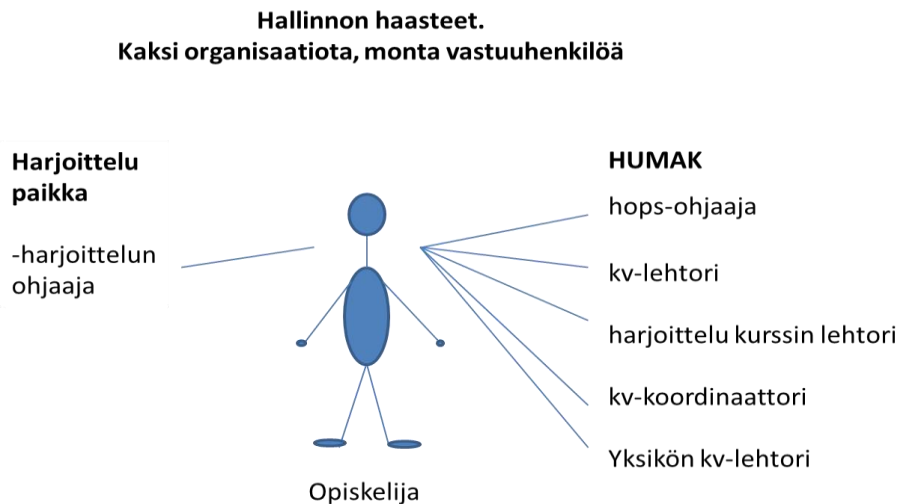
Ulkomaanharjoittelussa opiskelijan hallinnointi on vaikeaa. Opiskelija toimii yrityksen tai organisaation hallinnan alaisuudessa, mistä on mahdoton sanoa, miten se toimii ja onko se harjoittelupaikkana hyvä. Jos joku Humakin oppilaista on tehnyt harjoittelun samassa harjoittelupaikassa aikaisemmin, harjoittelupaikasta on jotain tietoa, mutta sekin tieto on subjektiivinen.

Humak pyrkii siihen, että pari viikkoa opiskelijan harjoittelun alkamisesta, harjoittelujakson lehtori kävisi harjoittelupaikassa vierailulla. Lehtori tarkistaa millainen paikka on kyseessä ja miten opiskelija on suoriutunut siihenastisesta harjoittelusta. Ulkomaanharjoittelun aikana lehtorin vierailun tilalla ovat muut keinot, kuten sähköposti, humakpro viestit ja skype. Tavoite olisi, että opiskelija olisi yhteydessä lehtorinsa kanssa säännöllisesti, jotta opiskelija sekä lehtori olisivat vuorovaikutuksessa ja Humakissa saataisiin tieto miten opiskelija liikkuvuusjaksolla suoriutuu.

Internetin yleistymisen on helpottanut hallinnoimista, vaikka etäisyyttä olisikin tuhansia kilometrejä hallinnon ja yksittäisen henkilön välillä. Internetin välityksellä hallinnoimisessa on kuitenkin otettava huomioon mahdollinen aikaero ja internetin toimivuushäiriöt. Esimerkiksi Espanjassa tietyt internetyhtiöt eivät myönnä asuntoihin internetiä, jos opiskelija asuu maassa alle vuoden. Varmuudella opiskelija voi työskennellä internetin avulla harjoittelupaikassa tai kirjastossa, jos asunnon internetyhteydessä on ongelmia. Internet on itsestäänselvyys Suomessa, mutta ei kaikkialla maailmassa. Internetin puuttuminen ja häiriöt vaikeuttavat opiskelijan työskentelyä, sekä vaikuttavat hallinnointiin merkittävästi. (Ono 2015).

Pienikin etäisyys haastaa hallinnoimista (Vartiainen, Kokko & Hakonen 2004, 38). Kun opiskelija on ulkomailla suorittamassa opintojaan, on hänet helppo ”unohtaa” hallinnoinnin piiristä (Vartiainen ym. 2004, 38). Kasvokkain tapahtuvassa vuorovaikutuksessa nonverbaalinen viestintä on lähes yhtä tärkeää kuin sanat. Jos hallinnon keinona ovat vain sähköpostit ja Skype, kaikki aisteilla toimivat viestinnän muodot jää huomioimatta. Tällöin saattaa syntyä väärinkäsityksiä ja virheitä molemmille osapuolille; opiskelijalle ja hallinnolle. (Vartiainen ym.2004, 38-43.)

Opiskelijan ulkomaanharjoittelua suorittaessa opiskelija mieltää itsensä sekä opiskelijaksi että työntekijäksi. Opiskelija toimii kahden hallinnon alaisuudessa, Humakin ja harjoittelupaikan. Harjoittelupaikan hallinto on helpompi hahmottaa, sillä harjoittelijalle on nimetty oma harjoittelunohjaaja. Humakissa hallinto on vaikeampi eritellä opiskelijan näkökulmasta. Opiskelijoilla ei ole niin sanottua johtajaa, mutta monia vastuuhenkilöitä: Opiskelijan oma hopsaaja, kampuksen kv-lehtori, harjoittelujakson vastaava lehtori, kv -koordinaattori sekä yksikön kv-lehtori. Keneen opiskelija ottaa yhteyttä mahdollisten kurssi, opetus tai harjoitteluongelmatilanteessa?

Kuva 7. Opiskelija kahden organisaation välissä.

Opiskelijan suoriutumiseen ulkomailla vaikuttaa organisaation työryhmä ja ilmapiiri (Vartiainen, Kokko & Hakonen 2004, 38). Jos harjoittelupaikassa on työntekijöitä tai harjoittelijoita monesta eri kulttuurista, taustaerot saattavat monimutkaistaa työntekoa. Kieli, uskomukset, arvot ja asenteet vaikuttavat opiskelijan suoriutumiseen ja panokseen (mt., 46). Opiskelija saattaa tuntea itsensä yksinäiseksi ja erilaiseksi. Tällaisissa tilanteissa kotikorkeakoulun hallinto muodostuu tärkeäksi. (mt., 46-84.)

4 TIEDONHANKINTAMENETELMÄT

Opinnäytetyöni tutkii Erasmus ulkomaanharjoittelua, siihen liittyviä mahdollisia ongelmakohtia. Teoreettisen osuuden vastapainoksi tarvitaan opiskelijoiden näkökulma ulkomaanharjoittelukokemuksesta. Kyselytutkimus ja opiskelijoiden tekemät raportit ulkomaanharjoittelusta edustavat opiskelijoiden ääntä.

4.1 Kyselytutkimus tiedonhankintamenetelmänä

Halusin haastatella ulkomailla harjoittelun suorittaneita entisiä ja nykyisiä opiskelijoita. Pääasiassa halusin haastattelulla selvittää sellaisia asioita, jotka Humak hoitaa tai on vastuussa. Pyrkimyksenä oli kartoittaa Erasmus ulkomaanharjoittelun hallinnollisia epäkohtia. Ulkomaanharjoittelun itse suorittaneena halusin ottaa selvää, millaiset olivat muiden harjoittelijoiden kokemukset ulkomailla: Saivatko he tarpeeksi opintopisteitä, yltyivätkö he tavoitteisiinsa, oliko harjoittelupaikka hyvä? Tavoitteena oli tehdä Humakille selvitystyö, joiden pohjalta tekisin muutamia kehitysideoita. Minun oli kuitenkin vaihdettava haastattelu tiedonhankintamenetelmänä toiseen menetelmään, sillä tutkimusjoukko oli liian iso haastatellakseen kaikkia tutkimukseen osallistujia.

Päädyin tekemään kyselytutkimuksen perusjoukon suuren koon takia. Kyselytutkimuksen onnistumiseen vaaditaan otannan olevan riittävän iso, jotta vastaukset voidaan analysoida (Heikkilä 2004,16). Miten kysymykset muotoillaan ja missä järjestyksessä, on tärkeä osa kyselyn onnistumisen kannalta. Lähetin kyselyhaastattelun kokeiluryhmälle testattavaksi muutaman kerran. Näin varmistin, että kysymykset ovat selkeitä ja ymmärrettäviä. Kyselytutkimus on oiva tapa tutkia lukumääriin ja prosentteihin liittyviä kysymyksiä (mt., 16). Riskinä on kuitenkin, että tutkija tekee vääriä johtopäätöksiä tai ei saa vastausten perusteella tarpeeksi informaatiota. (mt., 16-21.)

Kyselyyn osallistuvat tekivät Erasmus- ulkomaanharjoittelun vuosien 2009 -2014 välissä. Kyselytutkimukset lähetettiin Webropol -ohjelman kautta 90 entiselle ja

nykyiselle Humakin opiskelijalle. Kyselyyn tuli 45 vastausta, eli 50 % opiskelijoista vastasi kyselyyn.

Entisten opiskelijoiden sähköposteja ei ollut päivitetty uusiin sähköposteihin. Listassa jonka sain, oli entisten opiskelijoiden Humakin sähköpostiosoitteet tai jonkun muun palvelimen sähköpostiosoitteet. Humakin sähköposti poistuu käytöstä, opiskelijan valmistuttua. Myös muiden palvelimien sähköpostiosoitteista ei ole varmaa tietoa, käyttävätkö opiskelijat niitä enää. Etsin kaikkien puuttuvien yhteystietoja internetistä ja löysin kolmen henkilön sähköpostiosoitteet. Kuitenkaan kyselyä ei voitu lähettää 22 ulkomaanharjoittelun suorittaneelle opiskelijalle yhteystietojen puuttumisen takia.

4.2 Raportit tiedonhankintamenetelmänä

Kyselytutkimuksen tueksi, käytin kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Käytin tutkimukseen valmiita aineistoja -opiskelijoiden ulkomaanharjoittelu raporteja. Kvalitatiivinen tutkimus tutkii ilmiöitä ja käyttäytymistä (Heikkilä 2004, 16-17). Menetelmä vastaa kysymykseen miksi (mt., 17). Pyrin tutkimaan miksi opiskelijat lähtivät vaihtoon ja mitkä asiat he kokivat hankalaksi. Miksi he olivat pettyneitä tai tyytyväisiä harjoitteluun ja mitkä asiat vaikuttivat tähän kokemukseen. Kvalitatiivinen tutkimus toimii hyvin kehittämistyöhön ja näin ollen se sopi opinnäytetyöhöni. (mt., 16-18.)

Analysoin yhteensä 62 ulkomaanharjoitteluraporttia. Tavoitteenani oli analysoida enemmän, mutta harjoitteluraportteja puuttui, niitä oli poistettu tai niitä ei ollut lisätty foorumille. Raporttien analysoimisessa meni paljon aikaa, sillä raporttien arkistointi on hyvin sekava ja epäorganisoitu. Ongelmana se, ettei raportteja löydä vaan yhdestä kansioista, vaan monesta eri kansioista, mikä vaikeuttaa raporttien etsintään. Sain listan Erasmus-ulkomaanharjoittelun suorittaneiden määrystä, joka poikkesi Kansainvälisen foorumin tiedoista. Lisäksi syksynä 2014 harjoittelun tehneet eivät ole välttämättä palauttanut harjoitteluraporttia vielä, joka selittää osan raporttien puuttumisesta. Foorumeilla saattaa olla myös ilmoitus opiskelijasta, jotka ovat päässeet ulkomaanharjoitteluun, mutta eivät ole suorittaneet sitä loppupeleissä.

Arkistoinnissa on kehitettävää, mutta toisaalta, jos työryhmä pysyy tilanteen tasalla, sillä on eniten merkitystä. Näin tutkijana koin haasteelliseksi löytää raportteja ja vaikka kulutinkin raporttien etsimiseen eniten aikaa, sain kasaan vain 62 raporttia. 122 opiskelijaa on foorumin mukaan suorittanut vaihdon vuosina 2009 -2014. Raporttien analyysissä mukana on siis puolet harjoittelijoiden määrästä. Puolet raporteista riittää kuitenkin osoittamaan tutkimusmenetelmän analyysitulosten luotettavaksi.

Analysoin raportit tekemällä vastauksista taulukot. Raportit olivat hyvin samanlaisia rakenteeltaan ja sisällöltään. Oli helppo havaita harjoittelun epäkohdat ja onnistumiset opiskelijoiden raporteista. Raportteja lukemalla pääsi pintaa syvemmälle, sain laajempaa tietoa kokonaiskuvasta. Raportit olivat pääsääntöisesti noin 3-8 -sivuisia. Kokemukset oli kerrottu hyvin ja ongelmat avattu ja havainnollistettu tekstin muodossa.

Raportit ovat mielenkiintoista luettavaa ulkomaankokemuksista, mutta teksteissä ilmeni paljon niin sanotusti ”turhaa”, ei niin tärkeää, tietoa. Kokemukset, kaupunki ja kulttuurierot ovat tärkeä raportoida, mutta niiden erittely vei raportista yli puolet. Itse harjoittelusta tai työnkuvasta ei ollut kirjoitettu paljonkaan. Harjoittelu on itsessään niin opettavainen kokemus opiskelijoille, että sen purku paperille raportin muodossa on usein tunneperäistä. Ydintieto harjoittelusta ja toimenkuvasta jäi usein taka-alalle. Kuitenkin raportit antoivat selkeän kuvan siitä, mitkä opiskelijat korostivat negatiivisina ja positiivisina asioina.

Olisin halunnut tutkia myös harjoittelusuunnitelmia. Mitä opiskelijat tavoittelevat harjoitteluiltaan ja miten he perustelevat lähtönsä ulkomaan harjoitteluun? Minulle kuitenkin selvisi heti foorumia selatessa, että harjoittelusuunnitelmia ei ollut tehty tai ne olivat hyvin pelkistettyjä muodossaan opiskelijan allekirjoitus, syntymäaika ja leima. Koin, että minun on turha tutkia suunnitelmia, sillä ne eivät tuoneet tutkimukseeni minkäänlaista lisätietoa. Sen sijaan sivuan loppupohdinnoissa kehitysehdotuksessa harjoittelusuunnitelmiin liittyen.

5 TULOKSET JA ANALYYSI

Raportit ja kyselytutkimukset tukevat tuloksissaan hyvin pitkälle toisiaan. Kyselytutkimus edusti kvantitatiivista tutkimusta, raportit edustivat enemmän kvalitatiivista, laadullista tutkimusta. Sekä kyselytutkimus että raportit osoittautuivat onnistuneeksi tiedonhankintamenetelmiksi.

5.1 Kyselytutkimus

Kyselytutkimus lähetettiin Humakin entisille ja nykyisille opiskelijoille, jotka ovat suorittaneet Erasmus ulkomaanvaihdon viimeisen viiden vuoden aikana. Kysely jakautuu neljään eri osioon; Ennen Harjoittelua, harjoittelun aikana, Harjoittelun jälkeen ja Pedagoginen arvio. Kyselyssä on yhteensä 42 kysymystä.

Perustiedot

Kyselyyn vastanneista opiskelijoista yli 77 prosenttia oli naisia. Harjoittelua tehdessään opiskelija oli 17- 52 vuotta. Suurin osa opiskelijoista harjoittelua tehdessä oli 21- 25 vuotta. Yli puolet vastanneista suoritti harjoittelun kolmantena opiskeluvuotena. Kaikilla opiskelijoilla oli harjoittelua ennen 60 tai enemmän opintopisteitä suoritettuna.

Neljästäkymmenestäviidestä vastaajasta yhdeksän teki harjoittelun Espanjassa. Muita suosittuja harjoittelumaita olivat Britannia, Saksa, Islanti ja Portugali. Harjoittelupaikkaa etsiessä opiskelijoiden yleisin kriteeri harjoittelupaikalle oli maa. Organisaatio, kieli ja työnkuva olivat harjoittelupaikan valinnan perusteluina toisarvoisia. Harjoittelukokemukseen ei vaikuttanut aiemmin suoritettu opiskelijavaihto, sillä vain seitsemän 45:stä oli ollut opiskeluvaihdossa. Vähän yli puolet kyselytutkimukseen vastanneista valitsi harjoittelupaikan itse. Humak auttoi yli 46% opiskelijoista löytämään harjoittelupaikan.

Ennen harjoittelua koskevat kysymykset

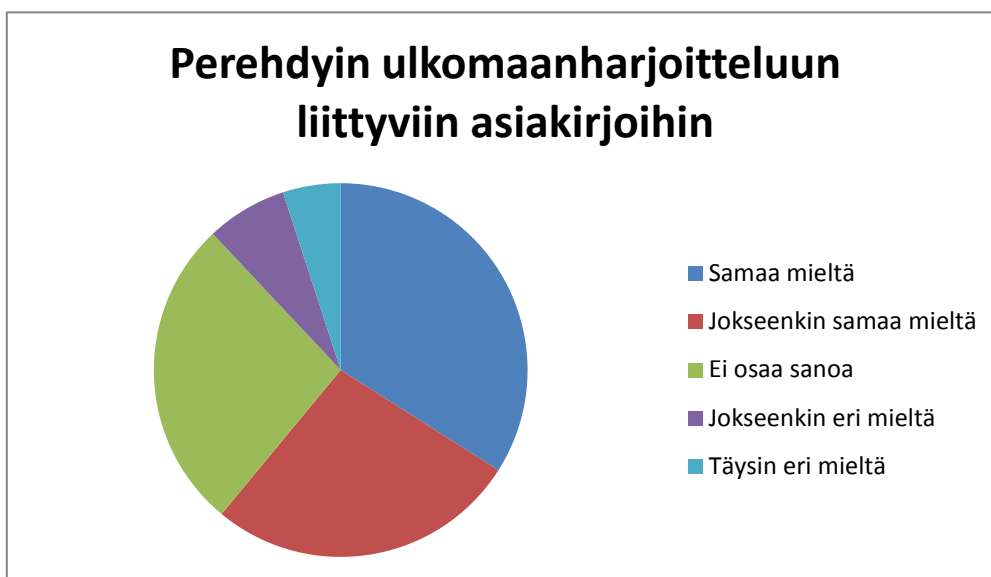
Vastaajista 35% ilmoitti saaneensa varmuuden harjoittelupaikasta hyvissä ajoin. Vajaa neljäsosa oli jokseenkin erimieltä ja viisi vastaajaa täysin eri mieltä. Ennen ulkomaanharjoittelua opiskelijan on täytettävä erinäisiä lomakkeita koskien itse hakua, apurahasopimusta, työsopimusta tai kelan ilmoitusta. Kyselyssä tuli ilmi, että vastaajat olivat melko tyytyväisiä tai jokseenkin epävarmoja saamaansa tietoon siitä, mitä kaikkea opiskelijan täytyy hoitaa ennen ulkomaanharjoittelua.

Mihin opiskelijat haluaisivat lisää tietoa?
Harjoitteluprosessin kokonaisuuden selkeyttämisessä
Apurahalomakkeen tekemisessä
Lyyti -hakulomakkeen tekemisessä
Asuntoon liittyvissä asioissa

Taulukko 3. Opiskelijoita askarruttavat alun hakupaperien tekeminen sekä asuntoasiat.

Apurahalomake, hakulomake ja asunnon etsiminen olivat toistuvia huolenaiheita. Yleisin ongelma oli kuitenkin yleinen kokonaisuus ja epäselvä ohjeistus. Epäselvä ohjeistus vaikuttaa kaikkiin seuraavaan kolmeen suurimpaan epäkohtaan. Kyselyyn osallistuvat vastasivat tarvinneensa eniten informaatiota harjoittelua ennen, kun vaihtoehtoina olivat :harjoittelua ennen, harjoittelun aikana tai harjoittelun jälkeen. Reilu 81 prosenttia vastasi tarvitsevansa tietoa eniten harjoittelua ennen.

Enemmistö vastaajista oli sitä mieltä, että he ovat perehtyneet hyvin ulkomaanharjoitteluun liittyviin asiakirjoihin. Kolmasosa on väittämistä täysin samaa mieltä ja 12/45, vajaa kolmasosa on jokseenkin samaa mieltä. Vastaajista 12 ei osannut sanoa.

Kuva 8. Ulkomaanharjoitteluun liittyviin asiakirjoihin perehdyttiin hyvin.

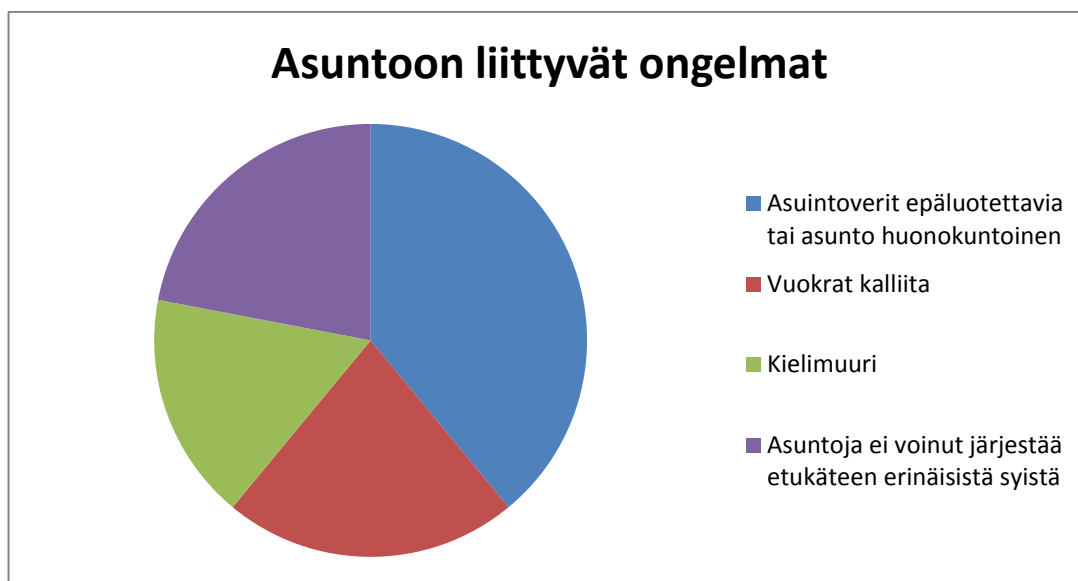
Humanistisen ammattikorkeakoulun oppaassa kansainväliseen vaihtoon ja harjoitteluun on selitetty harjoitteluprosessin etenemisjärjestys ja mitä opiskelijan on tehtävä ennen harjoittelua. Joko opas kansainväliseen vaihtoon ja harjoitteluun on epäselvä, tai vastauksiin ei ole täysin luottaminen. Vastaaajista 18% vastasi, ettei osaa sanoa, perehtyikö ulkomaanharjoitteluun liittyviin asiakirjoihin. Tämä viittaa siihen, että erityistä perehtymistä ulkomaanharjoitteluun tuskin tehtiin, mutta aiheesta otettiin kuitenkin hieman selvää etukäteen. Asiakirjoihin perehtyi täysin tai perehtyi jokseenkin 60% vastaajista. 68% vastaajasta sanoi lukeneensa kv -harjoitteluoppaan ennen harjoitteluun lähtöä.

Humakin henkilökunta on tärkeässä asemassa opiskelijoille vastausten perusteella. Etenkin kampuksen kansainvälisyys – asioista vastaavat lehtorit koettiin tärkeimpänä ohjaajana ja auttajana ulkomaanharjoittelua askarruttavissa kysymyksissä. Kv-koordinaattorin ja opiskelukaverin painoarvo oli myös suuri.

Euroopan Unioni, Suomen opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Humanistinen ammattikorkeakoulu asettavat Erasmus opiskelijoille tavoitteet ulkomaanharjoittelulle. Opiskelijoista reilu viidesosa teki tavoitteet ulkomaanharjoittelujaksolle ja 19 opiskelijaa teki jonkinlaiset tavoitteet. 22% oli jokseenkin erimieltä väittämästä ja loput 18% eivät osanneet sanoa tekivätkö tavoitteita vai eivätkö.

Harjoittelujakson ajalle suunnatut kysymykset

Kyselytutkimukseen vastanneet ilmoittivat yhdeksi harjoitteluun liittyväksi ongelmaksi asuntoon liittyvät asiat. Tämä pitää paikkansa, sillä niukka enemmistö vastasi järjestäneen asunnon vasta paikanpäältä harjoittelumaasta. Loput vastanneista järjesti asunnon Suomesta tai asunto oli järjestetty jonkun muun toimijan kautta. Suurella osalla asunto hoitui kuitenkin helposti kohdemaahan saavuttuaan.

Kuva 9. Asunnon huono kunto ja asuintoverit koettiin hankalimpana asiana asuntoasioissa. Moni mainitsi kämppäkavereiden runsaasta alkoholista ja päihteiden käytöstä.

Suurimpia syitä asunto-ongelmaan on se, ettei asuntoa voinut vuokrata ennakkoon erinäisistä syistä, luottamuspula ja huijausyritykset esimerkkeinä. Asunnon huono kunto, asuintovereiden päihteiden käyttö, vuokran kalleus ja kielimuuri nimettiin myös asuntoon liittyviin ongelmiin.

Harjoittelupaikasta vastaajat olivat montaa eri mieltä. Suurimmalla osalla harjoittelu meni suurin piirtein ongelmitta. Kuitenkin 22 on vastannut avoimeen kysymykseen siitä, millaisia ongelmia harjoittelupaikoissa oli, jos ongelmia ilmeni. Ongelmat eivät ole kuitenkaan vaikuttaneet lopulliseen arvioon harjoittelupaikasta, sillä suurin osa suosittelee harjoittelupaikkaa tuleville harjoittelijoille.

Kyselytutkimukseen osallistujista 28 vastasi kysymykseen siitä, auttoiko Humak opiskelijaa, jos opiskelijalle ilmeni ongelmia ulkomaanharjoitteluun liittyen. 63% vastasi, ettei Humak auttanut. Epäselväksi jää, kysyivätkö opiskelijat apua, kun sellainen tilanne ilmeni.

Harjoittelunohjaajalla on tärkeä työ ottaa vastaan toisesta maasta tulevan harjoittelijan. Ohjaajan täytyy perehdyttää harjoittelija ja opastaa hänet osaksi työryhmää. Opiskelija ja harjoittelunohjaaja tekivät harjoittelusopimuksen ennen harjoittelua, jossa opiskelijan tavoitteet ja työkuva tuli selväksi molemmille osapuolille. Vastaajista 9/45 oli sitä mieltä, että harjoittelunohjaaja oli selvillä opiskelijan työnkuvasta ja tavoitteista. 11/45 oli väittämistä jokseenkin samaa mieltä. 12/45 oli jokseenkin eri mieltä, että harjoittelunohjaaja olisi ollut perillä opiskelijan työnkuvasta. Vastaajista 11 ei osannut sanoa, mikä viittaisi siihen, ettei harjoittelun ohjaaja ollut erityisesti perillä tai erityisesti hukassakaan.

Harjoittelun suurimmat ongelmakohdat	Prosenttiosuus
Tehtävien puute, istuskelu ja helppous.	29%
Harjoitteluohjaaja huono. Ei osannut antaa tehtäviä ja aika meni istuskeluksi.	38%
Työtehtäviä oli, mutta työ ei ollut haastavaa eikä vastuullista.	33%

Taulukko 4. Työtehtävien laatu tai toimettomuus turhautti opiskelijoita. Kysymykseen vastasi 22/45.

Työhön perehdyttämiseen tyytyväisiä oli 31% vastaajista. Jokseenkin tyytyväisiä oli 27% ja 20% oli jokseenkin eri mieltä asiasta. Kaksi vastaajaa oli täysin eri mieltä, ja kahdeksan henkilöä ei osannut sanoa. Etenikö harjoittelu sopimuksen mukaisesti: suurin osa vastasi täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä.

Harjoittelun jälkeäen suuntautuvat kysymykset

Suurin osa sai harjoittelutodistuksen vaivattomasti. Vain kuusi ihmistä oli jokseenkin eri mieltä tai täysin erimieltä väittämästä.

Harjoittelun onnistumisen kannalta tärkein rooli vastaajien mielestä oli ylivoimaisesti harjoittelunohjaajalla. Kampuksen kv -koordinaattorit olivat myös tärkeässä asemassa harjoittelun onnistumisen kannalta.

Tavoitteisiin ja niihin pääsemiseen ylti 22 prosenttia vastaajista ja 24 prosenttia oli jokseenkin samaa mieltä. Toisaalta 24 prosenttia vastasi, ettei osaa sanoa, joka voi viitata siihen, että joitain tavoitteita täyttyi ja joitain ei. Tulosta voi myös tulkita niinkin, ettei 24 prosenttia vastaajista ollut tehnyt suurempia tavoitteita ennen harjoittelua. Yleisin syy tavoitteiden toteutumatta jäämiselle oli, että opiskelija oli tehnyt korkeammat tavoitteet oppimiskokemukselle, mihin harjoittelussa ei päästy.

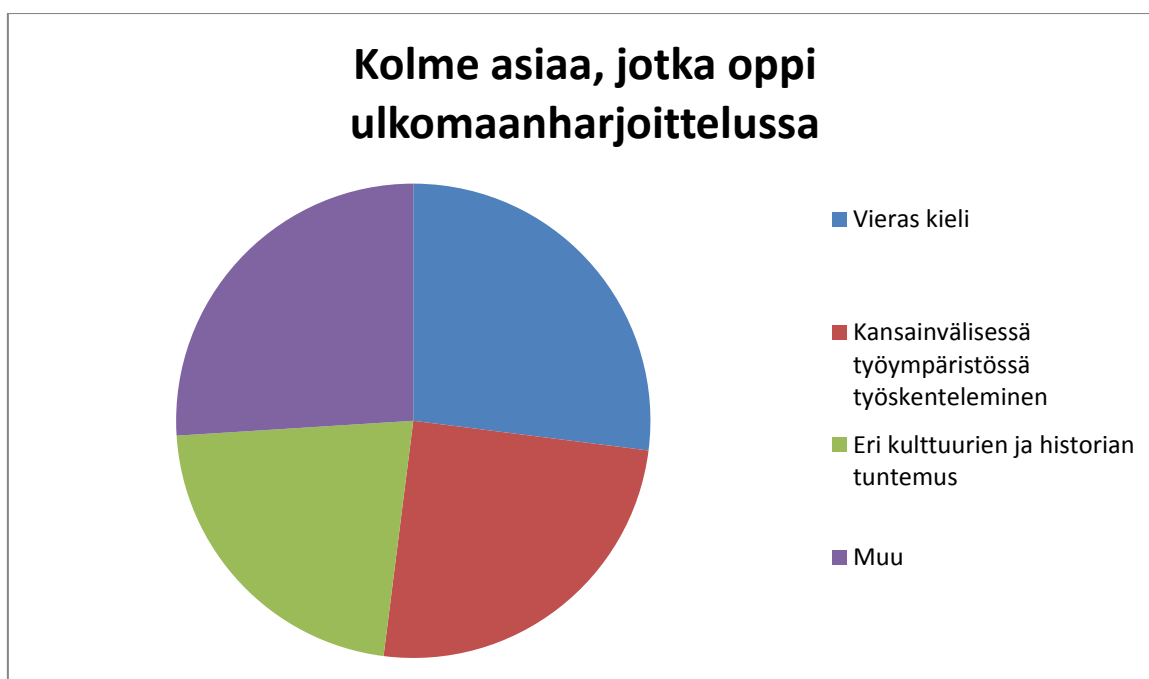
Kolme yleisintä toteutumatta jäänyttä tavoitetta, jos tavoitteista jäätettiin.	Prosenttiosuus
Kielitaito	15%
Oppimiskokemus jäi suppeaksi	69%
Tavoitteita ei ollut tehty ulkomaanharjoitteluvaihdolle	15%
Muu	1%

Taulukko 5. Harjoittelu ulkomailla ei vastannut tavoitteita ammatillisesta opetuksesta. Kysymykseen vastasi 15/45.

Selkeä enemmistö sai ulkomaan harjoittelusta ainakin 20 opintopistettä tai enemmän. Vastaajista seitsemän prosenttia sai alle 15 opintopistettä. Kuusi henkilöä sai 10 opintopistettä tai vähemmän. Erasmus- harjoittelun on kestettävä vähintään kolme kuukautta, mihin vaadittaisiin vähintään 12op. Kansaneläkelaitos velvoittaa kuukausittaisen opintotuen saamiseksi opintosuorituksia olevan vähintään viiden opintopisteen edestä (Kansaneläkelaitos 2012). Ulkomaanharjoittelussa kaksitoista opintopistettä riittänee kolmeksi kuukaudeksi, sillä kolme opintopistettä tulee kansainvälinen vaihto -verkkotehtävistä, raportoinnista ja seminaariesityksestä (humanistinen ammattikorkeakoulu 2014c). 12 opintopistettä kuukaudessa on kuitenkin äärimmäinen vähimmäisraja, parempi on tavoitella 15- 20 ulkomaanharjoitteluajalle. Kymmenen opintopistettä on liian vähän ulkomaanharjoittelun suorittamis-merkintään. (Kansaneläkelaitos 2012.)

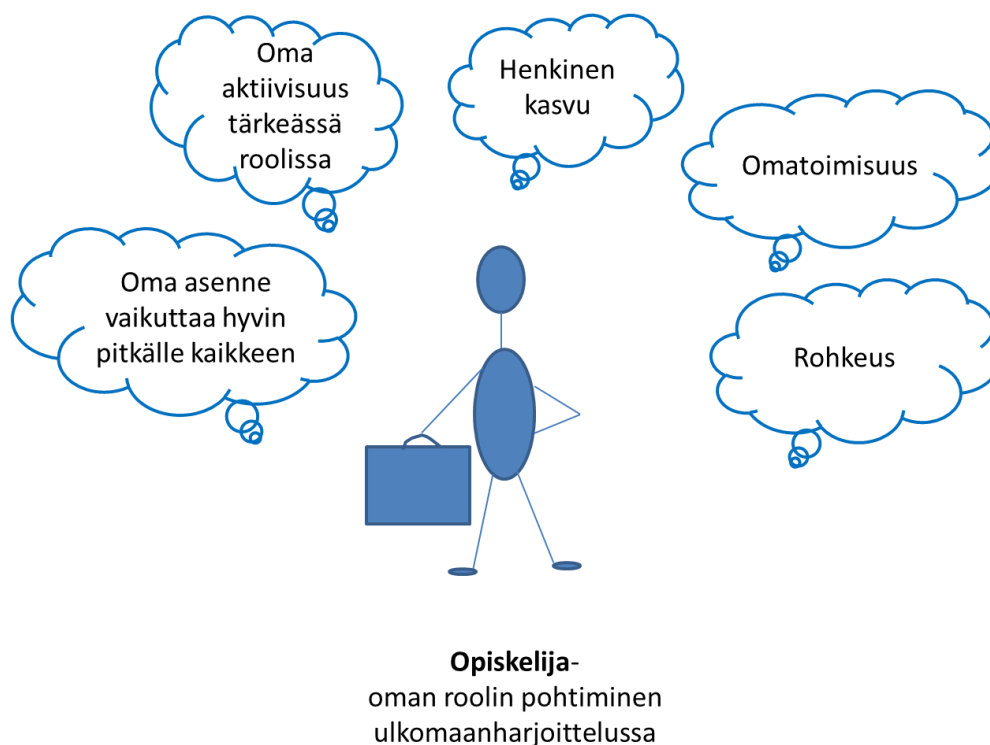
Harjoittelun jälkeen suurin osa tiesi, mitä asiakirjoja tulee palauttaa takaisin Humakille ja Mobility tooliin. Vastaajista kymmenen kuitenkin koki sen hankalaksi tai hieman hankalaksi. Suurimpia haasteita vastaajien mukaan oli epäselvyys siitä, kenelle asiakirjat piti toimittaa ja mihin mennessä.

Harjoittelu ulkomailla eroaa harjoitteluun kotimaassa. Vastaajat nimesivät kolme asiaa, jotka oppivat ulkomaan harjoittelussa, mitä ei harjoittelussa Suomessa olisi oppinut.

Kuva 10. Vieraan kielen käyttäminen uudessa kulttuurissa ja kansainvälisessä työympäristössä oli opiskelijoiden mielestä ulkomaanharjoittelun parasta antia. Kysymykseen vastasi 43/45

Kyselytutkimukseen osallistuneet vastasivat oppineensa ulkomaanharjoittelussa vieraan kielen, kansainvälisessä työympäristössä työskentelemisen ja eri kulttuurin sekä historian tuntemuksen. Vastaajat nimesivät oppineensa myös itsenäisyydestä ja rohkeudesta sekä avarakatseisuudesta. Kysymykseen vastasi 44 vastaajaa.

Kuva 11. Opiskelijan oman roolin pohtiminen on olennainen osa harjoittelua ja oppimiskokemusta.

Kaikki kyselyyn vastaajat suosittelevat tulevia opiskelijoita lähtemään ulkomaanharjoitteluun. Vastaajista 89% on täysin samaa mieltä ja loput 11% jokseenkin samaa mieltä.

5.2 Harjoitteluraportit

Suurin osa raportin tekijöistä naisia, vain 28% raporttien kirjoittajista oli miehiä. Raporttien perusteella 24% teki harjoittelunsa Englannissa, 15% Espanjassa, 10% Portugalissa ja loput muissa Euroopan maissa. Viro, Malta, Saksa ja Kroatia olivat muita yleisiä harjoittelumaita. Tämä tieto tukee kyselytutkimuksessa saatuja vastauksia. Espanja, Englanti, Islanti ja Portugali ovat suosituimpia ulkomaankohdemaita. Erona on vaan se, että raporttien perusteella Englantiin lähdettiin eniten kun taas kyselytutkimuksessa Espanjaan.

Raporteissa moni mainitsi olleen selvää lähteä ulkomaanvaihtoon jo siinä vaiheessa kun aloitti opinnot Humakissa. Ainakin 26% oli tätä mieltä. Alle kuudesosa kertoi

ulkomaanharjoitteluidean lähteneen työelämäseminaarista, ulkomaanvaihdon tai -harjoittelun suorittaneen opiskelijan esitystä kuunnellessa.

Vajaa puolet koki harjoittelua ennen täytettävien asiakirjojen olleen hankalia. Monet kuitenkin myönsivät siihen vaikuttaneen asioiden viimetippaan jättäminen. Suurin osa ei kuitenkaan tarkentanut, että missä hankaluudet erityisesti koettiin ja miksi ne koettiin vaikeaksi.

Kyselytutkimuksessa esille tullut ongelma asuntoasioissa toistui raporteissa. Yli 25% mainitsi raportissaan asunnon saannin tai siihen liittyvien asioiden olleen hankalat. Eli neljäsosa vastaajista koki asuntoasiat vaikeina. Lisäksi raporteista kävi ilmi, että 27% sai selvyuden harjoittelupaikasta myöhään, joka saattoi vaikuttaa osaltaan asunto asiaan. Jos harjoittelupaikasta saa selville kaksi viikkoa ennen lähtöä, on asunto siinä ajassa melko vaikea löytää. Hostelli oli usealle opiskelijalle ulkomailla ensimmäisen viikon majoitus.

Miten harjoittelupaikka otti opiskelijan vastaan, siitä kerrottiin miltei jokaisessa raportissa. Jotkut sanoivat vastaanoton olleen lämmin ja tervetullut kun taas jotkut harjoittelupaikat eivät olleet edes tietoisia harjoittelijan tulosta. 40% koki, että vastaanotto harjoittelupaikkaan oli hyvä ja harjoittelijaa oltiin odotettu organisaatioon. Neljäsosa koki, että vastaanotto oli huono ja että heitä ei sen kummemmin organisaatiossa huomioitu ensimmäisinä päivinä.

Kyselytutkimuksessa tuli esille vastaajien mielipide siitä, että harjoittelunohjaajalla oli tärkeä rooli harjoittelun onnistumisessa. Raporteissa suurin osa mainitsi harjoittelunohjaajan olleen huono. Huonolla tarkoitetaan erinäisiä määrittelyjä, kuten esimerkiksi se, että harjoittelunohjaaja oli niin kiireinen, ettei ehtinyt antamaan töitä harjoittelijoille. 37% kuitenkin piti harjoittelunohjaajaansa hyvänä. 23% ei kommentoinut asiaa raportissaan.

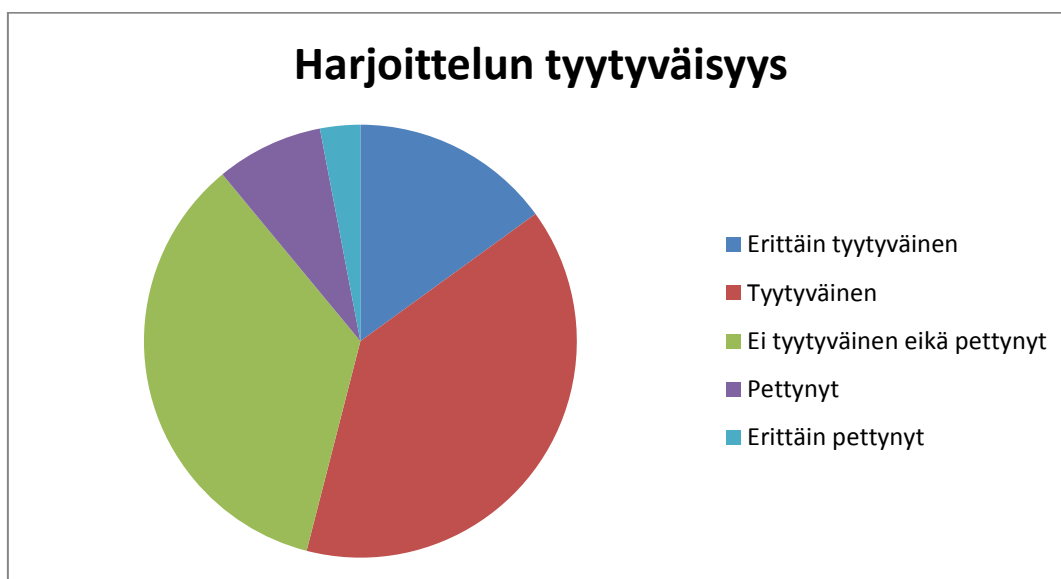
Seitsemän henkilöä vaihtoi harjoittelupaikkansa. Harjoittelupaikan vaihto johtui siitä, ettei harjoittelupaikka vastannut odotuksia tai harjoitteluohjaajalla ei vaan ollut aikaa antaa harjoittelijalle mitään työtehtäviä.

Kuva 12. Harjoittelunohjaukseen ei oltu tyytyväisiä.

Yli puolet koki, että harjoittelu oli ammatillisesti opettavainen. Kuitenkin yli 34% koki, että harjoittelu ei opettanut opiskelijaa ammatillisesti tai ettei harjoittelu syventänyt osaamista opiskeluissa.

Suurin osa oli tyytyväisiä harjoitteluunsa. Kuitenkin melkein puolet koki, ettei harjoittelu ollut erityisen hyvä, muttei erikoisen huonokaan. 15% koki harjoittelun olevan hyvä ja 11% erityisen huono tai huono.

Kuva 13. Ulkomaanharjoitteluun oltiin tyytyväisiä.

Harjoitteluraportteja analysoidessa täytyy kuitenkin ottaa huomioon sen, että opiskelija on kirjoittanut raporttinsa hyvin vapaassa muodossa. Raporttiin valikoituu opiskelijan mielestä tärkeimmät seikat harjoittelun aikana. Raporteista jäi moni asia puuttumaan. Esimerkiksi oliko harjoittelijan työnkuva hyvä tai pääsiko opiskelija tavoitteisiin. Vain harva oli kommentoinut näitä raporteissaan. Niitä asioita ei koettu tarpeelliseksi kertoa kaiken muun kokemuksen ohella. Voi myös olla, että opiskelija on unohtanut mainita joitain seikkoja raportissaan. 3-12 kuukauteen mahtuu paljon huomion arvoisia asioita, joidenkin asioiden kertominen on inhimillistä unohtaa.

Melkein kaikista raporteista kävi ilmi, että harjoittelun suurena antina oli kielen kehittyminen. Harjoittelu muulla kielellä, kuin omalla äidinkielellä, tuotti suurta ahdistusta aluksi. Lopuksi kuitenkin miltei jokaisessa raportissa kielitaidon parantuminen ja alan sanaston kehittyminen oli ylivoimaisesti yleisin positiivinen kommentti. Ainoastaan noin 8% kertoi olleensa pettyneitä kielitaidon kehittymättömyyteen. Kielitaidon kehittymättömyys johtui usein siitä, että opiskelija työskenteli suomalaisessa organisaatiossa, jossa työkieli oli suomen kieli ja tästä syystä englantia tai muu kielitaito ei päässyt parantumaan. Muutama prosentti koki myös pettymyksen siinä, että itse maan kieltä ei tullut puhuttua niin paljon. Esimerkiksi espanjankieli tai ranskan kieli jäi harjoituttamatta, sillä organisaatiossa puhuttiin englantia.

Raporttien perusteella 98% suosittelee ulkomaanharjoitteluun lähtöä. Raporteista paistaa läpi oman kasvun kehitys. Rohkeus, uudesta ympäristöstä selviäminen ja itsenäisyys tulivat esille melkein kaikista raporteista. Ulkomaanharjoittelu tuntui olevan monelle mahdollisuus kokea jotain erilaista. Itse harjoittelu, kaiken muun kokemusten ohella, koettiin toisarvoiseksi.

6 JOHTOPÄÄTÖS

Harjoittelun suunnittelu ja hakuprosessi kaavakkeineen koettiin sekavaksi. Harjoitteluraporteista ja kyselytutkimuksista päätellen ohjeistukseen kaivattaisiin

enemmän selkeyttämistä. Mitä täytyy tehdä, mihin päivään mennessä ja kenelle? Kyselytutkimuksessa 12 vastasi avoimeen kysymykseen siitä, ettei saanut tarpeeksi tietoa toimenpiteistä ennen harjoittelua. Jo se, että kysymykseen vastasi 12 vastaaja, on huomion arvoista. Tämä tarkoittaa, että melkein joka neljäs vastaajista olisi tarvinnut lisää tietoa alun toimenpiteistä.

Enemmistö vastasi perehtyneensä ulkomaanharjoitteluun liittyviin asiakirjoihin, silti hakuprosessi koettiin hankalaksi. 68% vastaajista sanoi lukeneensa kansainvälisen ulkomaanvaihto- oppaan. Tästä saatu johtopäätös osoittaisi, että kansainvälisyys opas ei ole tarpeeksi kattava, jos opiskelijat oppaan jälkeenkin kokivat epäselvyyttä asiakirjoissa ja harjoitteluprosessin ymmärtämisessä.

Ulkomaanharjoitteluun ei ollut tehty tavoitteita tai kunnollisia suunnitelmia. Tätä johtopäätöstä tukee kyselytutkimus, jossa 40% jätti tavoitteet osaksi tekemättä tai kokonaan tekemättä. Lisäksi harjoittelusuunnitelmat olivat hatarat tai niitä ei löytynyt ollenkaan. Toisaalta on otettava huomioon, että suunnitelmat on saatettu lisätä sen kurssin foorumille, johon opiskelija teki harjoittelunsa. Silti raporteissa ei suunnitelmien tavoitteista tai tavoitteisiin pääsemisestä kerrottu.

Asuminen oli selkeästi huolenaihe ulkomaanharjoittelulle. Opiskeluvaihdossa opiskelijalle tarjotaan usein asunto yliopistoasuntolassa, harjoittelussa opiskelija etsii itse asunnon. Puolet kyselytutkimukseen vastanneista sanoi järjestäneensä asunnon vasta paikanpäällä. Myös vajaa puolet oli harjoitteluraporteissaan kertonut asunnon löytämisessä olleen ongelmia. Eli melkein joka toinen lähti ulkomaan harjoitteluun ilman, että heillä oli asunto järjestettynä.

Harjoittelunohjaajan rooli koettiin tärkeäksi harjoittelun onnistumisen kannalta. Neljäsosa oli sitä mieltä, että harjoittelijaa ei perehdytetty hyvin työtehtäviin tai ei perehdytetty lainkaan. Raporteissa yli puolet oli tyytymättömiä harjoitteluohjaajiinsa.

Organisaation laatu ei ollut kriteerinä ulkomaanharjoittelua suunnitellessa. Monissa raporteissa tuli ilmi, että harjoittelupaikan etsiminen oli haastavaa, ja että monelle mikä tahansa organisaatio kävi harjoittelupaikkana, kunhan vain saisi jonkun

harjoittelupaikan. Myös kyselytutkimuksissa kävi ilmi, että suurin peruste harjoittelupaikkaan oli maa.

Opiskelijoista 63% kokivat, että harjoittelun aikana Humak ei auttanut harjoittelijaa ulkomailla, kun harjoittelija sitä kaipasi. Kysymykseen oli vastannut vain 27 henkilöä, mutta silti vastaus on merkittävä.

Harjoittelusta kirjoitettiin negatiivissävytteisesti ja monet kokivat harjoittelun liian helpoksi tai opiskelija edistämättömäksi. Kuitenkin suurin osa suosittelisi harjoittelupaikkaansa muille tuleville opiskelijoille. Onko tässä sekoitettu harjoittelun ja vapaa-ajan ero? Vaikka itse harjoittelupaikka oli pettymys tai ei toiminut odotusten mukaisesti, kokonaisuus; kulttuuri, kieli, ympäristö ja ihmiset nostivat harjoittelupaikan arvoa. Vastauksien ristiriidoista ja raporteista saa sen käsityksen, että opiskelijat tyytyivät huonompaan harjoittelupaikkaan ja työtehtäviin siksi, että elämä oli muuten seikkailun omaista ja oppimista uudessa kulttuurissa.

Opiskelija kokee ulkomaanharjoittelun hankalampana kuin ulkomaanvaihdon, tästä kertoo harjoittelun ja opiskelijavaihdon eroavaisuudet. Opiskeluun ulkomaille lähtee 18% prosenttia enemmän kuin harjoitteluvaihtoon. Tämän prosentin laskin lehtoreiden kansainvälinen työryhmä – foorumilta, jossa on listattu kv -vaihtoon ja kv-harjoitteluun lähtevät vuosittain.

Jos Humakin tavoite on, että joka kolmas opiskelijoista lähtisi ulkomaanvaihtoon, olisi tähän syytä kiinnittää huomiota. 2013 opiskelijoiden ulkomaanvaihtoon lähtevistä opiskelijoista putosi edellisvuodelta 28%.

6.1 Kehitysehdotuksia

Harjoittelusta ja opiskelijavaihdosta ulkomailla tulisi kertoa opiskelijoille jo opintojen alkuvaiheessa esimerkiksi työelämäseminaarin tai luennon alkupuolella. Etenkin ulkomaanharjoittelusta tulisi kertoa selkeästi ja kannustavasti, sillä ulkomaanharjoitteluun lähtee Humakissa vuosittain vain 19 -30 opiskelijaa.

Sekä kyselytutkimuksessa että harjoitteluraporteissa ulkomaanharjoitteluun oltiin tyytyväisiä. Opiskelijat kokivat harjoittelun tärkeinä oman identiteettinsä, opiskelun ja uran kannalta. Euroopan Unionin tutkimuksen mukaan yksi kolmesta ulkomailla harjoittelun suorittaneista opiskelijoista saa harjoittelupaikastaan tarjouksen työskennellä organisaatiossa. Muutamassa raportissa kävi ilmi, että harjoittelijat saivat harjoittelupaikalta työtarjouksen harjoittelun päätyttyä. Harjoittelun hyvää vaikutusta opiskelijan uralle sekä Humakin omaa tavoitetta, joka kolmas opiskelijoista tekisi ulkomaanvaihdon, tulisi korostaa. Lehtoreiden täytyisi kannustaa ja muistuttaa ulkomaan suorittamisvaihtoehdosta opiskelijoille.

Ulkomaanharjoittelupaikoista kyselytutkimuksessa ja raporteissa oltiin montaa eri mieltä. Opintojen ja mahdollisuuksien kannalta olisi parasta, jos opiskelija tekisi selkeän swot -analyysin harjoittelupaikastaan. Näin seuraavat opiskelijat tietäisivät, mitkä harjoittelupaikat ovat varteenotettavia ja hyödyllisiä omiin opintoihinsa.

Opiskelijoiden itse löytämät harjoittelupaikat ovat riskialttiita, sillä organisaatioista Humakilla ei ole mitään aikaisempaa tietoa. Opintojakson vastaava lehtori voisi velvoittaa opiskelijan skypettämään organisaation kanssa ennen kun työsopimus on tehty. Näin opiskelijalle sekä organisaatiolle tulisi käsitys siitä, mitä opiskelija harjoittelulta haluaa ja mitä organisaatio haluaa. Skypen välityksellä tulee myös ratkottua, onko kommunikointi ja kieli tarpeeksi sujuva harjoittelun tekemiseen opiskelijan tai organisaation kannalta. Tämä kehitysidea ei vaadi Humakilta resursseja, sillä lopullinen päätös ja vastuu on opiskelijalla itsellään. Skype velvoite tai suositus auttaa ennaltaehkäisemään mahdollisia väärinymmärryksiä.

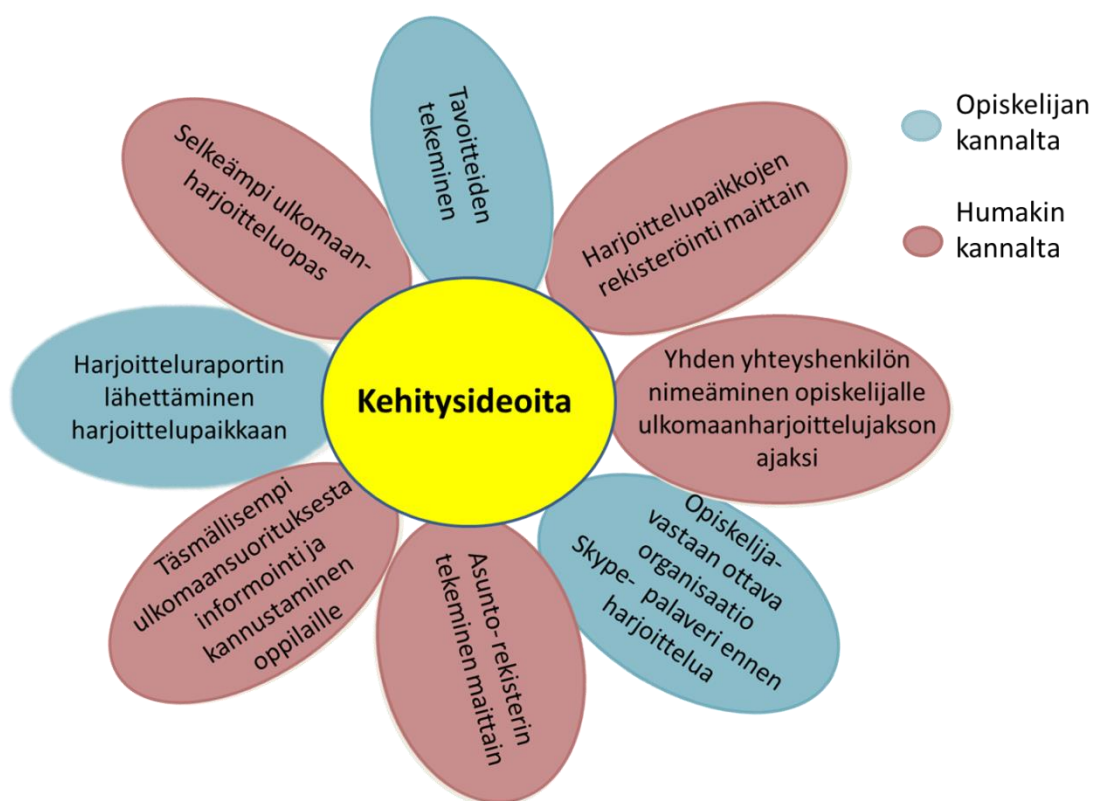
Kaikkien opiskelijoiden tulisi perehtyä ulkomaanharjoitteluoppaaseen. Humakin tulisi myös parantaa tämänhetkistä ulkomaanharjoitteluopasta ja avata prosessin eri toimia paremmin. Esimerkiksi harjoittelun jälkeen veloitettavaan raportointiin kv -oppaassa ei ollut kerrottu, mitä opiskelija raportissaan esittelee. Jos raportointi on sama kuin kotimaanharjoittelussa, tulisi ulkomaanharjoitteluoppaaseen laittaa linkki harjoitteluoppaaseen tai kertoa, että raportointi toimii normaalin harjoitteluraportoinnin tapaan.

Opiskelijalta tulisi vaatia tavoitteita ulkomaanharjoittelulle. 40% kyselytutkimukseen vastaajista oli jättänyt tavoitteet osaksi tai kokonaan tekemättä. Tavoitteellisuus on olennainen osa Humakin jokaista harjoittelujaksoa (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2013, 8-9). Opiskelijan tulisi kiinnittää tavoitteiden tekemiseen enemmän huomiota. Raportoinnissa opiskelija kertoo jälkikäteen, päästiinkö tavoitteisiin.

Humakilla tulisi olla yksinkertainen Excel – taulukko maittain. Taulukkoon kirjattaisiin opiskelijan ulkomaanharjoittelunaikainen asunto ja sen nettisivut. Lisäksi taulukon perässä olisi arvosana asunnosta 1-5. Näin saataisiin asuntorekisteri, joita tulevat opiskelijat voisivat hyödyntää. Samanlainen taulukointi toimisi myös harjoittelupaikkojen rekisteröinnissä. Hyvät harjoittelupaikat ovat arvokkaita kirjata ylös, jotta opiskelijat saisivat mahdollisimman hyvän ja opintoja syventävän harjoittelukokemuksen.

Opiskelijalle olisi nimettävä Humakista yksi yhteyshenkilö, johon opiskelija harjoittelun aikana ottaa yhteyttä. Esimerkiksi suoritettavan opintojakson lehtori tai opiskelijan hopsari. Opiskelijalle ei saa tulla ulkomailla harjoittelua tehdessään olo, että hänet on unohdettu tai että hän ei saa apua, jos hän sitä tarvitsee. Kolmen kuukauden vaihdon aikana nimetty yhteyshenkilö ja opiskelija sopivat kahdet tai kolmet skype – palaverit. He ovat myös yhteydessä toisiinsa humakpro -viesteillä tai sähköpostitse. Näin hallinnollinen suhde Humakista opiskelijaan ei katkea ulkomaan harjoittelujakson aikana.

Raportti ulkomaanharjoittelusta olisi hyvä lähettää myös harjoittelupaikkaan, jossa opiskelija suoritti harjoittelun. Raportista harjoittelunohjaaja voisi lukea palautteen hyvät ja huonot puolet ja kehittyä vastaanottavana organisaationa. Raportti edellytettäisiin tehtävän englanniksi.

Kuva 14. Kehityskakkara, josta jokainen terälehti auttaa kehittämään vielä parempaa Erasmus- ulkomaanharjoittelua.

6.2 Loppupohdinta

Itse Erasmus ulkomaanharjoittelun suorittaneena voin yhtyä opiskelijoiden mielipiteisiin ulkomaanharjoittelukokemuksesta. Alussa hakuprosessi on stressaavaa, sillä siinä on niin monia asioita, joita pitää hoitaa yhtäaikaisesti. Hyvä ja selkeä ohjeistus auttaa hahmottamaan miten prosessi etenee. Ulkomaanharjoittelussa opiskelija toimii paljon itsenäisemmin kuin ulkomaanvaihhdossa. Tämän takia ulkomaanharjoitteluun olisi syytä panostaa enemmän kv- ohjeistuksessa.

Erasmus+ - ohjelma on mahdollisuus oppimisympäristön vaihtamiseen ja kansainvälisessä työympäristössä toimimiseen. Humak on organisaationa pieni ja mahdollisuudet ulkomaanharjoittelun kehittämiseen ovat hyvät. Humakissa opiskelijat ovat etuoikeutettuja, sillä opiskelijat yleensä tunnistavat lehtorinsa ja päinvastoin.

Erasmus ohjelman avulla opiskelijat saavat mahdollisuuden elää eri kulttuurissa, opiskella eri korkeakouluissa tai harjoittelupaikoissa ja kehittää kielitaitoaan. Opiskelijalla on mahdollisuus luoda verkostoja uralleen. Verkostoitumisen lisäksi opiskelija hyödyntää korkeakoulujen ja harjoittelupaikkojen innovatiivista kehittymistä ja kasvua. Erasmus-ohjelma on kehitetty auttamaan ja vahvistamaan koulutusta Euroopassa. Hyöty on molemminpuolinen, opiskelijan sekä vastaanottavan organisaation kannalta. (Euroopan Komissio 2013; Euroopan Komissio 2014a, 17-22; Euroopan Komissio 2014b, 7-27.)

LÄHTEET

Cimo 2011. Erasmus Suomessa. Tilastoja korkeakoulujen osallistumisesta erasmus-ohjelmaan vuosina 2007-2010. Viitattu 13.1.2015.

http://www.cimo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/cimo/embeds/cimowwwstructure/23805_Erasmus_tilastojulkaisu_web.pdf

Cimo 2013a. EU:n elinikäisen oppimisen ohjelma. Viitattu 12.12.2014.

http://www.cimo.fi/ohjelmat/elinikaisen_oppimisen_ohjelma

Cimo 2013b. Ajankohtaista. Suomalaisia Erasmus- opiskelijoita on jo miltei 70 000-kokonaismäärä ylittää Euroopassa 3 miljoonaa. Viitattu 14.11.2014.

http://www.cimo.fi/ajankohtaista/101/1/suomalaisia_erasmusopiskelijoita_on_jo_miltei_70_000_kokonaismaara_ylittaa_euroopassa_3_miljoonaa

Cimo 2014. Ohjelmat. Sektorit: Erasmus+ korkeakoulutukselle- Avaintoimi1: liikkuvuus- Osallistujalle- Hallinnointi ja Sopimusliitteet 2014-2015. Erasmus+ korkeakoulutukselle, KA1, liikkuvuuden opas korkeakouluille ja liikkuvuuskonsortiolle. Viitattu 3.12.2014.

http://www.cimo.fi/ohjelmat/erasmusplus/korkeakoulutukselle/avaintoimi_1_liikkuvuus/osallistujalle/sopimusliitteet2014_15

Euroopan Komissio 2013. Taustatiedote .Erasmus+-ohjelma- usein kysyttyä. Viitattu 13.11.2014. http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-1008_fi.htm

Euroopan Komissio 2014a. The Erasmus Impact Study. Effects of mobility on the skills and employability of students and the internationalisation of higher education institutions.1 painos. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Euroopan Komissio 2014b. Erasmus+ -Ohjelmaopas. Viitattu 23.10.2014.

http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/documents/erasmus-plus-programme-guide_fi.pdf

Euroopan Komissio 2014c. Eurooppa 2020 pähkinänkuoressa. Viitattu 13.11.2014.

http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/index_fi.htm#

Euroopan Komissio 2014d. Eurooppa 2020 – tavoitteet. Viitattu 13.11.2014.

http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_fi.htm

Euroopan Komissio 2014e. Sosiaalista osallisuutta edistävä koulutus. Viitattu 13.11.2014.

http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/social-inclusion_fi.htm

Euroopan Komissio 2014f. Valokeilassa Euroopan unionin politiikka: Koulutus, nuoriso ja urheilu. Viitattu 13.11.2014

http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/fi/education_training_youth_and_sport_fi.pdf

Euroopan Komissio 2014g. Erasmus +: EU:n uusi koulutus-nuoriso- ja urheiluohjelma vuosiksi 2014-2020. Viitattu 13.11. http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/discover/index_fi.htm

Euroopan Komissio 2014h. Euroopan Komissio. Eurooppa 2020.Työnjako. EU:n toimielimet ja muut elimet. Viitattu 28.1.2015. http://ec.europa.eu/europe2020/who-does-what/eu-institutions/index_fi.htm

Finlex 2013. Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista. Viitattu 13.10.2014. <http://www.finlex.fi/fi/laki/smur/2003/20030352>

Garam, Irma 2013. Kansainvälinen liikkuvuus yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2012. Tietoa ja tilastoja raportti, 6-7. Viitattu 28.1.2015. http://www.cimo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/cimo/embeds/cimowwwstructure/29926_kansainvalinen_liikkuvuus_korkeakouluissa_2012a.pdf

Garam, Irma 2014. Kansainvälinen liikkuvuus yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2013. Tietoa ja tilastoja raportti, 6-7. Viitattu 28.1.2015. http://www.cimo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/cimo/embeds/cimowwwstructure/32368_Tietoa_ja_tilastoja-raportti_2_2014.pdf

Heikkilä, Tarja 2004. Tilastollinen tutkimus. 5 painos. Helsinki:Edita.

Humanistinen ammattikorkeakoulu 2013. Harjoittelun käsikirja. Ohjeita harjoittelijalle, harjoittelun ohjaajalle ja ohjaavalle opiskelijalle. Viitattu 21.11.2014. <http://www.humak.fi/sites/default/files/kuvat/humak-harjoittelun-kasikirja-2013.pdf>

Humanistinen Ammattikorkeakoulu 2014a. Humak Kampukset. Toiminta ja organisaatio. Kansainvälinen toiminta. Viitattu 19.11.2014. <http://www.humak.fi/humak/kansainvalinen-toiminta>

Humanistinen Ammattikorkeakoulu 2014b. Opiskelu. Opiskelu, koulutus ja hakeminen. Harjoittelu. Viitattu 19.11.2014. <http://www.humak.fi/opiskelu/opiskelu-humakissa/harjoittelu>

Humanistinen ammattikorkeakoulu 2014c. Opas kansainväliseen opiskelijavaihtoon ja harjoitteluun lähtevälle opiskelijalle. Viitattu 13.11.2014. <https://wiki.humak.fi/download/attachments/4262797/Opas-kansainv%C3%A4liseen-opiskelijavaihtoon.pdf?version=2&modificationDate=1416387526000&api=v2>

Humanistinen ammattikorkeakoulu 2015

J. Prutsch, Markus 2014. Euroopan parlamentti. Tietoa parlamentista. Faktatietoja Euroopan unionista. Julkaisusarja 5/2014. Viitattu 13.1.2015. http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/fi/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.13.4.html

Jäppinen, Outi & Koivusalo, Riikka 2014. IP -kurssien loppuraportti ja Mobility Tool. Viitattu 14.11.2014.

http://www.cimo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/cimo/embeds/cimowwwstructure/32633 ERAIP_MobilityTool-ohjeet_paivitetty_kesa2014.pdf

Kela 2012. Henkilöasiakkaat. Opiskelijat. Opintotuki. Opinnoissa edistyminen. Korkeakouluopinnot. Korkeakouluopintojen riittävä edistyminen. Viitattu 15.1.2015. http://www.kela.fi/opinnoissa-edistyminen_korkeakouluopinnot-182011-lukien

Ono 2015. Internet. Ofertas. Ver más información. Condiciones del combinado. Viitattu 14.1.2015 <http://www.ono.es/combinados/fijo-internet-20mb/>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2009. Korkeakoulujen kansainvälistymisstrategia 2009-2015. Opetusministeriön julkaisuja 2009:21, 4-5. Viitattu 14.11.2014. <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2009/liitteet/opm21.pdf?lang=fi>

Opetus –ja kulttuuriministeriö 2010a. Koulutus. Ammattikorkeakoulutus. Hallinto, ohjaus ja rahoitus. Ammattikorkeakoulujen tavoitesopimukset. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Tavoitesopimus 2010-2012. Viitattu 19.11.2014. http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/hallinto_ohjaus_ja_rahoytus/tavoitesopimukset/sopimukset1012/Humak_Sopimus_2010-2012_tarkistettu.pdf

Opetus ja kulttuuriministeriö 2010b. Opetus- ja kulttuuriministeriön strategia 2020. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2010:4. Viitattu 21.11.2014. <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2010/liitteet/OKM04.pdf?lang=fi>

Opetus- ja Kulttuuriministeriö 2014a. Koulutus.Koulutuspolitiikka.Kansainvälinen yhteistyö. Viitattu 14.11.2014. http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/koulutuksen_kansainvaelineen_yhteistyoe/?lang=fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2014b.Koulutus.Ammattikorkeakoulutus. Ammattikorkeakoulut. Viitattu 14.11.2014. <http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/ammattikorkeakoulut/?lang=fi>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2014c. Koulutus. Yliopistokoulutus. Yliopistot. Viitattu 14.11.2014. <http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/yliopistokoulutus/yliopistot/?lang=fi>

Opetus ja kulttuuriministeriö 2015. Koulutus. Koulutusjärjestelmä. Viitattu 29.1.2015. <http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutusjaerjestelmae/?lang=fi>

Universitetskanslersämbetet 2013. Higher education in Sweden. 2013 status report. Viitattu 28.1.2015. <http://english.uk-ambetet.se/download/18.1c251de913e9ebc40e780003403/1403093616295/annual-report-2013-ny.pdf>

Valtiovarainministeriö 2012. Eurooppa 2020 – strategia. Suomen kansallinen ohjelma 2012. Valtiovarainministeriön julkaisuja 16a/2012. Viitattu 18.11.2014.

http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2012_finland_fi.pdf

Vartiainen, Matti & Kokko, Niina & Hakonen, Marko 2004. Hallitse hajautettu organisaatio. Paikan, ajan, moninaisuuden ja viestinnän johtaminen. Helsinki: Talentum.

Virkkunen, Henna 2009. Saatteeksi. Teoksessa Opetusministeriö: Korkeakoulujen kansainvälistymisstrategia 2009 -2015. Opetusministeriön julkaisuja 2009:21, 5. Viitattu 14.11.2014.

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2009/liitteet/opm21.pdf?lang=f>

LIITTEET

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Kyselytutkimus ulkomaanharjoittelusta ulkomailla

1. Sukupuoli

Nainen

Mies

2. Harjoittelumaa

Britannia

Espanja

Irlanti

Islanti

Italia

Latvia

Liettua

Portugali

Ranska

Ruotsi

Saksa

Slovakia

Sveitsi

Tanska

Tšekki

Venäjä

Viro

Muu, mikä?

3. Minkä ikäinen olit harjoittelua tehdessäsi?

18 vuotias

19 vuotias

20 vuotias

21 vuotias

22 vuotias

23 vuotias

24 vuotias

25 vuotias

26 vuotias

27 vuotias

28 vuotias

29 vuotias

30 vuotias

30-35 vuotias

36-40 vuotias

41-45 vuotias

4. Minä vuonna opintojasi teit ulkomaan harjoittelun?

1 vuotena

2 vuotena

3 vuotena

4 vuotena

5 vuotena

**5. Ennen ulkomaanharjoittelun suorittamista, paljonko sinulla oli opintopisteitä?
Riittää arvioiva vastaus, jos et muista tarkalleen.**

- 10 op
- 20 op
- 30 op
- 40 op
- 50 op
- 60 op
- 70 op
- 80 op
- 90 op
- 100 op
- 110 op
- 120 op
- 130 op
- 140 op
- 150 op
- 160 op
- 170 op
- 180 op
- 190 op
- 200 op
- 210 op
- 220 op

jos haluat tarkentaa vastaustasi:

-

6. Ennen ulkomaanharjoittelua, olitko tehnyt Erasmus opiskelijavaihdon?

- kyllä
- en

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Kyselytutkimus ulkomaanharjoittelusta ulkomailla

Ennen ulkomaanharjoittelua.

Tässä osiossa on kysymyksiä niistä asioista, jotka tehdään ennen ulkomaan harjoittelua. Valitse kustakin kysymyksestä sinulle sopivin vaihtoehto. Avoimiin kysymyksiin vastaus tapahtuu muutamalla lauseella.

**7. Mikä oli harjoittelupaikkaa etsiessäsi suurin kriteeri?
Millä perusteella valitsit harjoittelupaikkasi?**

- a) maa
- b) organisaatio
- c) kieli
- d) työnkuva
- e) muu, mikä?
-

8. Valitsin itse harjoittelupaikan.

- a) kyllä
- b) ei, HUMAK auttoi

9. Sain varmuuden lopullisesta harjoittelupaikasta hyvissä ajoin.

1 2 3 4 5

Samaa mieltä ○ ○ ○ ○ ○ Eri mieltä

10. Sain tarpeeksi tietoa toimeinpiteistä, jotka minun täytyi tehdä ennen ulkomaanharjoittelua.

5 4 3 2 1

Samaa mieltä ○ ○ ○ ○ ○ Eri mieltä

11. Jos vastasit eri mieltä, mihin olisit halunnut saada enemmän tietoa?

12. Missä kohtaa harjoitteluprosessia tarvitsit eniten tietoa käytännön toimenpiteistä?

- a) harjoittelua ennen
- b) harjoittelujakson aikana
- c) harjoittelun jälkeen

13. Kuka kertoi sinulle ja auttoi sinua ulkomaanharjoitteluun liittyvissä asioissa?

- a) koulukaveri
- b) hopsari
- c) kampuksen kansainvälisistä asioista vastaava lehtori
- d) kv-koordinaattori
- e) yksikön kv-lehtori
- f) joku muu, kuka?

14. Pehdyin ulkomaan harjoitteluun liittyviin asiakirjoihin.

5 4 3 2 1

Samaa mieltä ○ ○ ○ ○ ○ Eri mieltä

15. Mitä asiakirjoja käytit?

16. Luitko kansainväliseen harjoitteluun liittyvän oppaan ennen kv-harjoittelua?

kyllä

en

17. Tein selkeät tavoitteet ulkomaanharjoittelulleni.

5 4 3 2 1

Samaa mieltä Eri mieltä

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Kyselytutkimus ulkomaanharjoittelusta ulkomailla

Ulkomaan harjoittelujakson aikana.

Tämä osio kesittyy kysymyksiin, jotka tapahtuivat ulkomaan harjoittelujakson aikana. Valitse kustakin kysymyksestä sinulle sopivin vaihtoehto. Avoimiin kysymyksiin vastaus tapahtuu muutamalla lauseella.

18. Järjestin itselleni asunnon harjoittelumaassani:

- a) etukäteen Suomesta käsin
- b) paikan päällä
- c) minun ei tarvinnut tehdä mitään, sillä asunto oli järjestetty puolestani

19. Asuminen sujui helposti.

5 4 3 2 1

Samaa mieltä ○○○○○ Eri mieltä

20. Jos asumisessa tai sen järjestämisessä oli ongelmia, millaisia?

21. Harjoittelunohjaajani oli selvillä työntavoitteistani ja toimenkuvastani.

5 4 3 2 1

Samaa mieltä ○○○○○ Eri mieltä

22. Jos työntavoitteissa ja toimenkuvassa oli ongelmia, minkälaisia?

23. Harjoitteluni eteni harjoittelusopimuksen mukaisesti.

5 4 3 2 1

Samaa mieltä ○ ○ ○ ○ ○ Eri mieltä

24. Jos vastasit eri mieltä, miksi?

25. Minut perehdytettiin hyvin.

5 4 3 2 1

Samaa mieltä ○ ○ ○ ○ ○ Eri mieltä

26. Ulkomaanharjoittelu harjoittelupaikassa meni ongelmitta.

5 4 3 2 1

Samaa mieltä ○ ○ ○ ○ ○ Eri mieltä

27. Jos harjoittelussa oli ongelmia, minkälaisia?

28. Jos ulkomaanharjoittelussa oli ongelmia, auttoiko HUMAK sinua?

a) kyllä

b) ei

29. Suosittelem harjoittelupaikkaa muille ulkomaanharjoitteluun haluaville opiskelijoille.

5 4 3 2 1

Samaa mieltä ○ ○ ○ ○ ○ Eri mieltä

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Kyselytutkimus ulkomaanharjoittelusta ulkomailla

Harjoittelun jälkeen.

Tässä osiossa kysymykset keskittyvät harjoittelun jälkeiselle ajanjaksolle. Valitse kustakin kysymyksestä sinulle sopivin vaihtoehto. Avointen kysymysten vastaaminen tapahtuu muutamalla lauseella.

30. Sain harjoittelutodistuksen ja arvion harjoitteluohjaajaltani vaivattomasti.

5 4 3 2 1

Samaa mieltä ○ ○ ○ ○ ○ Eri mieltä

31. Jos todistuksen ja arvioinnin kanssa oli ongelmia, minkälaisia?

32. Harjoittelun jälkeen olin täysin perillä siitä, mitä minun täytyi tehdä ja mitä papereita minun täytyi toimittaa HUMAKille.

5 4 3 2 1

Samaa mieltä ○ ○ ○ ○ ○ Eri mieltä

33. Jos vastasit eri mieltä, mitkä asiat olivat sinulle epäselviä?

34. Tavoitteet, jotka tein ennen harjoittelua, toteutuivat.

5 4 3 2 1

Samaa mieltä ○ ○ ○ ○ ○ Eri mieltä

35. Jos vastasit eri mieltä, mikä tavoite/mitkä tavoitteet jäivät toteutumatta?

36. Paljonko sait opintopisteitä harjoittelustasi ulkomailla?

- a) 5
- b) 10
- c) 15
- d) 20
- e) 21 tai enemmän

37. Jos sait opintopisteitä vähemmän kun olit tavoitellut, mistä se johtui?

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Kyselytutkimus ulkomaanharjoittelusta ulkomailla

Pedagoginen arvio.

Euroopan Unioni, Suomen opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Humanistinen Ammattikorkeakoulu tukevat kansainvälistä toimintaa korkeakouluopinnoissa. Kansainvälinen harjoittelu luo verkostoja opettaa ja kehittää oppilaan omaa osaamista sekä auttaa opiskelijaa työllistymään helpommin.

38. Nimeä kolme asiaa, jotka opit työharjoittelussa ulkomailla, mitä ei kotimaan työharjoittelussa olisi oppinut.

1.

2.

3.

39. Harjoittelusi onnistumiseksi, kenellä mielestäsi on tärkein rooli ulkomaanharjoitteluprosessissa?

- a) hopsaajalla
- b) kampuksen kv-lehtorilla
- c) HUMAKin kv-koordinaattorilla
- d) yksikön kv- lehtorilla
- e) harjoittelupaikan ohjaajalla

40. Entä oma roolisi ulkomaan harjoitteluprosessissa? Vastaus muutamalla lauseella.

41. Kokemukseni perusteella kannustan ystäviäni ja HUMAKin opiskelijoita lähtemään harjoitteluun ulkomaille.

5 4 3 2 1

Samaa mieltä ○○○○○ Eri mieltä

42. Onko sinulla jotain lisättävää harjoittelukokemuksestasi? Voit kertoa negatiivisista tai positiivisista asioista. Voit myös antaa ulkomaan harjoitteluun liittyvää palautetta tai kehittämistoiveita. Käytä alla olevaa vastauskenttää.
